

คำที่กำหนดให้ ห้ามพูดคำที่กำหนดให้โดยเด็ดขาด

3.2 ส่งตัวแทนแต่ละกลุ่มออกมาใบ้คำและชี้ให้กลุ่มหนึ่งกลุ่มใด ทายก่อน โดยเวียนสลับกันไปห้ามซ้ำกลุ่มเดิม เช่น กลุ่มที่ 1 ใบ้คำ กลุ่มที่ 2 ทาย ทายแล้ว กลุ่มที่ 2 ใบ้คำ กลุ่มที่ 3 ทาย เวียนกันไปเรื่อยจนครบ คะแนนที่ได้จะเป็นของผู้ทายคำ ซึ่งทุกกลุ่มจะใบ้คำและทาย คำเท่ากัน

ฉลากคำมีทั้งหมด 11 คำ คือ หาเข้ากินคำ เหลือขอ มาไม้ไหน
อาณัติสัญญาณ ของกลาง หักหลัง ตีหน้าตาย ขนาน โฆษณาชวนเชื่อ รสเด็ด ลักเล็กขโมยน้อย
ขึ้นเสนอบทเรียนใหม่

1. ครูให้นักเรียนทุกกลุ่มทำกิจกรรม "ฐานสัมพันธ์" เพื่อศึกษาเนื้อหาที่กำหนดไว้
แต่ละฐาน โดยมีขั้นตอนดังนี้

1.1 ครูจัดเตรียมมุมกิจกรรมไว้ 5 ฐาน ในแต่ละฐาน จะมีเนื้อหาที่
นักเรียนทุกกลุ่มจะต้องไปศึกษาเพื่อนำมาใช้ทำกิจกรรมในใบ้ตรงงาน ดังนี้

- ฐานที่ 1 สำนวนภาษา
- ฐานที่ 2 คำพังเพย
- ฐานที่ 3 สำนวนเปรียบเทียบ
- ฐานที่ 4 ภาพปริศนา (เขียนสำนวนภาษาให้ตรงกับภาพ)
- ฐานที่ 5 แววกวี (แต่งประโยคโดยใช้สำนวนภาษา)

2. ครูแจกใบ้ตรงงานให้ทุกกลุ่ม กลุ่มละ 1 ชุด

3. ให้แต่ละกลุ่มเข้ากิจกรรมกลุ่มละ 1 ฐาน ฐานละ 3 นาที โดยไม่ซ้ำฐานเดิม
ให้นักเรียนทุกกลุ่มหมุนเวียนกันเข้าร่วมกิจกรรมจนครบทุกฐาน

4. ครูให้สัญญาณในการเปลี่ยนกลุ่มทุกครั้ง เมื่อครบทุกฐานตามเวลาที่กำหนดครู
จะให้สัญญาณ 2 ครั้ง

5. ให้แต่ละกลุ่มแลกเปลี่ยนผลงานที่ทำในใบ้ตรงงานกับกลุ่มอื่นภายในเวลา 30 วินาที

6. ครูแจกบัตรเฉลยให้แต่ละกลุ่มตรวจให้คะแนนตามที่กำหนดในบัตรเฉลยโดย
กำหนดเวลาในการตรวจให้ 3 นาที รวมคะแนนแล้วส่งคืนให้กลุ่มเดิมแก้ไขข้อที่ผิด แล้วนำส่งครู
ขึ้นสรุป

1. ฝึกทักษะเพื่อทบทวนโดยนักเรียน

ให้นักเรียนสรุปทบทวนเนื้อหาที่ได้จากการทำกิจกรรมข้อ 1-2 โดยให้
นักเรียนที่เข้าใจเป็นผู้ช่วยเพื่อน

2. สรุปผลงาน

ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดที่ครูกำหนดแล้วให้หัวหน้ากลุ่มรวบรวมงานของเพื่อนในกลุ่มส่งครู ครูตรวจแล้วนำคะแนนของกลุ่มร่วมกับคะแนนในกิจกรรมทั้งหมด กลุ่มใดได้คะแนนมากที่สุด นำชื่อนักเรียนในกลุ่มขึ้นบอร์ดที่เตรียมไว้

ขั้นวัดผล

1. สังเกตจาก

- การเข้าร่วมกิจกรรม
- การทำงานกลุ่ม
- การส่งผลงานที่ทำจากกิจกรรม

2. ให้ทำแบบฝึกหัดที่ 8

การประเมินผล

ประเมินผลเป็นรายบุคคลและดูคะแนนรวมของทั้งกลุ่ม ถือคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มเป็นเกณฑ์ในการตัดสิน

สื่อการเรียนรู้การสอน

1. หนังสือเรียนภาษาไทยชั้นป.5 เล่ม 2 กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ
2. ฉลากคำ 11 คำ
3. ชุดกิจกรรมตามฐาน (เนื้อหาแต่ละฐาน) 5 ฐาน ฐานละ 2 กลุ่ม
4. บัตรงาน 11 ชุด
5. บัตรเฉลย 11 ชุด

ฐานที่ 1 สำนวนภาษา

คำสั่ง 1. ให้ศึกษารายละเอียดของเนื้อหา

2. ให้ทำกิจกรรมที่ 1

สำนวนภาษา หมายถึง ถ้อยคำหรือข้อความที่นำมาขยายหรือประกอบคำให้เข้าใจ
ความหมายชัดเจน ฟังไพเราะ สำนวนภาษาบางคำมีความหมายลึกซึ้ง ต้องแปลหรือตีความให้ถูก
จึงจะเข้าใจได้ดีและนำไปใช้ได้ถูกต้อง ตัวอย่างสำนวนภาษาที่พบเห็นอยู่เสมอ ๆ เช่น

ก้างขวางคอ	หมายถึง	ตัวการคอยเป็นอุปสรรคขัดขวาง
ก่ายหน้าผาก	หมายถึง	คิดหนัก, เป็นทุกข์กังวล
เกลือบเป็นหนอน	หมายถึง	คนที่ไว้ใจกลับทรยศ
กระดูกแข็ง	หมายถึง	แพ้ยาก, ตายยาก
โซหู่	หมายถึง	ทำเป็นไปไม่ได้ยิน
โซลื้อ	หมายถึง	รู้แล้วทำเป็นไม่รู้
เข้าฝึก	หมายถึง	ชำนาญขึ้น
เข้าด้ายเข้าเข็ม	หมายถึง	กำลังจะสำเร็จ
คางเหลือง	หมายถึง	เกือบตาย
คว่ำบาตร	หมายถึง	ไม่คบค้าสมาคม
ควั่นหลง	หมายถึง	เรื่อง que คิดว่ายุติแล้วกลับปรากฏขึ้นอีก
คอตก	หมายถึง	ผิดหวังอย่างมาก
คอเป็นเอ็น	หมายถึง	เกียจ ไม่ยอมลดละ
คมในฝัก	หมายถึง	เก่งแต่ไม่โอ้อวด
แจ๋โพย	หมายถึง	เปิดความลับ
ดาบสองคม	หมายถึง	มีทั้งคุณและโทษ
ได้หน้าลืมหูลัง	หมายถึง	ได้สิ่งหนึ่งลืมหูลังอีกสิ่งหนึ่ง
เต็มกลืน	หมายถึง	กว่าจะผ่านได้ก็ลำบากมาก
ตกบันไดพลอยโจน	หมายถึง	ทำตามโดยไม่ได้ตั้งใจมาก่อน
ทิ้งทวน	หมายถึง	กระทำเป็นการปิดท้ายก่อนจากไป
นอกคอก	หมายถึง	คิดหรือทำผิดไปจากคนอื่น ๆ
ปิ่นเกลียว	หมายถึง	ไม่ลงรอยกัน
เปิดอก	หมายถึง	พูดจากใจจริง

พระอิฐพระปูน	หมายถึง	นิ่งเฉย ไม่มีความรู้สึก
พูดง่ายฟังยาก	หมายถึง	พูดอะไรง่าย ๆ แต่ปฏิบัติยาก
ยกเมฆ	หมายถึง	พูดเคลือบ
โยนกลอง	หมายถึง	โยนความผิดให้คนอื่น
หนามยอกอก	หมายถึง	สิ่งที่ทำให้เจ็บปวดอยู่ตลอดเวลา

ฐานที่ 2 คำพังเพย

คำสั่ง 1. ให้ศึกษารายละเอียดของเนื้อหาและแบบฝึกทำแบบที่ 18 ข้อ 5

2. ให้ทำกิจกรรมที่ 2 โดยกำหนดเวลาให้ 3 นาที

คำพังเพย เป็นคำกล่าวเพื่อเปรียบเทียบเรื่องราวต่าง ๆ ด้วยข้อความสั้น ๆ

กะทัดรัดแต่มีความหมาย เช่น

หนีเสือปะจระเข้	หมายถึง	หนีภัยอย่างหนึ่งมาพบภัยอีกอย่างหนึ่ง
เข็นยเสือให้วัวกลัว	หมายถึง	ขู่ให้กลัว
ตีวัวกระทบคราด	หมายถึง	แสวงพูดหรือทำกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ให้กระทบ กระเทือนไปถึงอีกสิ่งหนึ่ง
ปลาหมอตายเพราะปาก	หมายถึง	ได้รับอันตรายเพราะคำพูดของตนเอง
ชี้ช้างจับตั๊กแตน	หมายถึง	ลงทุนมากเพื่อผลเพียงเล็กน้อย
เห็นช้างขี้ขี้ตามช้าง	หมายถึง	เห็นคนอื่นทำ ก็จะทำบ้าง
รำไม่ดี โทษปีโทษกลอง	หมายถึง	ตนเองทำไม่ดี แต่ไปโทษสิ่งอื่น ๆ
มือไม่พายเอาเท้าราน้ำ	หมายถึง	ไม่ช่วยแล้วยังขัดขวาง
ไม่มีมูลฝอยหมาไม่ชี้	หมายถึง	ไม่มีเหตุ ก็จะไม่มีการกระทำ
เข็นครกขึ้นภูเขา	หมายถึง	กล้าทำในสิ่งที่ยากลำบาก
เลี้ยงไปน้ำขุน ๆ	หมายถึง	พูดเลี้ยงไปไม่มีเหตุผล
งมเข็มในมหาสมุทร	หมายถึง	ยากที่จะค้นหาให้พบ
ตำน้ำพริกละลายแม่น้ำ	หมายถึง	ยอมเสียโดยผลได้ไม่คุ้มค่า
คดในข้องอในกระดูก	หมายถึง	คดโกง ไม่ซื่อตรง
พื้นฝอยหาตะเข็บ	หมายถึง	รื้อฟื้น เรื่องที่ผ่านเลยมานานแล้ว

ฐานที่ 3 สำนวนเปรียบเทียบ

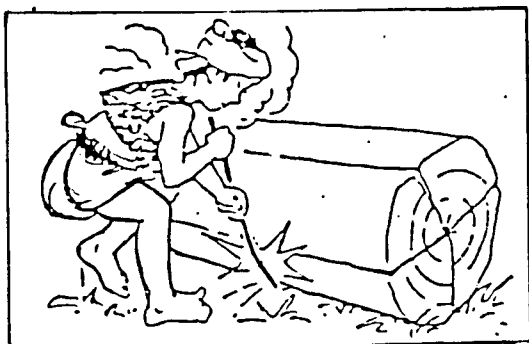
- คำสั่ง 1. ให้ศึกษารายละเอียดของเนื้อหาและแบบฝึกหัดท้ายบทที่ 18 ข้อ 5
2. ให้ทำกิจกรรมที่ 3 โดยกำหนดเวลาให้ 3 นาที

ข้อเปรียบเทียบ หมายถึง ข้อความหรือคำพูดที่กล่าวเปรียบเทียบเพื่อให้เห็น
ลักษณะหรือภาพชัดเจนตามที่ผู้พูดต้องการ เช่น

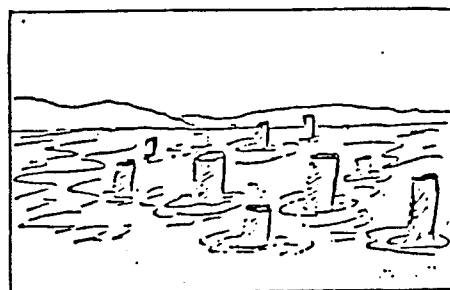
ขาวราวกับสำลี	ดำเป็นตอตะโก
เค็มยิ่งกว่าเกลือ	ร้อนเป็นไฟ
ดูเหมือนเสือ	ลื่นเป็นปลาไหล
ซัดเป็นไก่อัด	เงียบราวกับป่าช้า
เรียบเป็นผ้าพับไว้	ชนเหมือนลิง
เบาเหมือนปุยพู่	เปรี้ยวเหมือนมะนาว
ชมเหมือนบอระเพ็ด	งงเป็นไก่อตาแตก
ใจกว้างเหมือนแม่น้ำ	ใจดำเหมือนอิฐ
รกเป็นรูลู	ยุ่งเหมือนยุ่งติกัน
ปากจัดเหมือนตะไกร	ใสเหมือนตาตุ๊กแตน

ฐานที่ 4 ภาพปริศนา

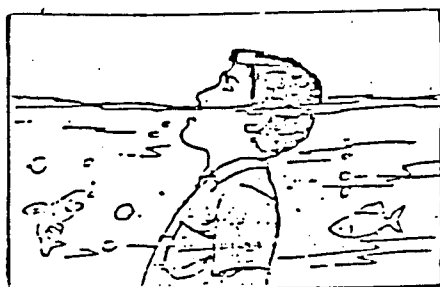
- คำสั่ง 1. ให้ทำกิจกรรมที่ 4 โดยกำหนดเวลาให้ 3 นาที
2. ให้นักเรียนเขียนคำพังเพยหรือสำนวนภาษาจากภาพต่อไปนี้

1. _____

4. _____

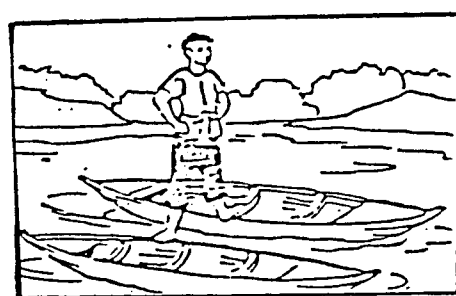
2. _____

5. _____

3. _____

6. _____

ฐานที่ 5 แววกวี (แต่งประโยคโดยใช้สำนวนภาษา)

- คำสั่ง
1. ให้ศึกษารายละเอียดของเนื้อหาและประโยคในตัวอย่าง
 2. ให้ทำกิจกรรมที่ 5 โดยกำหนดเวลาให้ 3 นาที

การแต่งประโยคโดยใช้สำนวนภาษา

คำขยายโดยใช้สำนวนภาษาเพื่อขยายคำในประโยคให้ชัดเจนสามารถเข้าใจ
ความหมายหรือความรู้สึกของข้อความหรือประโยคนั้นดีขึ้น

ตัวอย่าง	สำนวน	ประโยค
	รักเหมือนแก้วตา	แม่รักฉันเหมือนแก้วตาดวงใจ
	คาหนังคาเขา	ตำรวจรู้ว่าเจ้าของโรงงานเป็นคนทุจริต
	(จับได้พร้อมหลักฐาน)	แต่จับไม่ได้คาหนังคาเขา
	หน้าขาวราวกับไข่มุก	โสมสุดาพัฒนาขาวราวกับไข่มุก

บัตรงาน

คำสั่ง ให้ทำกิจกรรมที่กำหนดโดยใช้เนื้อหาจากฐานต่าง ๆ ที่ไปศึกษาแล้วปฏิบัติตามคำสั่งในกิจกรรม

กิจกรรมที่ 1 จงเขียน อธิบายความหมายของสำนวนภาษาต่อไปนี้

1. หน้าตาย	หมายถึง	_____
2. ปากแข็ง	หมายถึง	_____
3. มือแข็ง	หมายถึง	_____
4. ดาบสองคม	หมายถึง	_____
5. คางเหลียง	หมายถึง	_____
6. คำว่าบาตร	หมายถึง	_____
7. ไชเลื้อ	หมายถึง	_____
8. เกลือเป็นหนอน	หมายถึง	_____
9. กระตูกแข็ง	หมายถึง	_____
10. ยกเมฆ	หมายถึง	_____

กิจกรรมที่ 2 จงเขียนอธิบายความหมายของคำพังเพยต่อไปนี้

1. ปลาหมอตายเพราะปาก	หมายถึง	_____
2. เข็นครกขึ้นภูเขา	หมายถึง	_____
3. ดำน้ำพริกละลายแม่น้ำ	หมายถึง	_____
4. ชีช้างจับตั๊กแตน	หมายถึง	_____
5. คดในข้องอในกระดูก	หมายถึง	_____
6. มือไม่พายเอาเท้าราน้ำ	หมายถึง	_____
7. เขียนเลื้อให้วัวกลัว	หมายถึง	_____

กิจกรรมที่ 3 จงเขียนสำนวนเปรียบเทียบสิ่งที่กำหนดให้

1. ชมเหมือน	_____
2. โง่เหมือน	_____
3. เบาเหมือน	_____

4. ยุ่งเหมือน _____
5. ใจกว้างเหมือน _____
6. เรียบเป็น _____
7. เจียบราวกับ _____
8. ดำเป็น _____
9. ง่ายเหมือน _____
10. ใจร้ายเหมือน _____

กิจกรรมที่ 4 ให้เขียนคำพังเพยหรือสำนวนภาษาจากภาพที่กำหนดให้จากฐานที่ 4

1. ภาพที่ 1 _____
2. ภาพที่ 2 _____
3. ภาพที่ 3 _____
4. ภาพที่ 4 _____
5. ภาพที่ 5 _____
6. ภาพที่ 6 _____

กิจกรรมที่ 5 จงใช้สำนวนภาษาที่กำหนดให้แต่งประโยคให้ถูกต้องตรงกับความหมาย

1. ปากแข็ง ความหมาย _____
ประโยค: _____
2. เห็นครกขึ้นภูเขา ความหมาย _____
ประโยค: _____
3. เหลือขอ ความหมาย _____
ประโยค: _____
4. ชมเหมือน _____
ประโยค: _____

บัตรเฉลย

คำสั่ง ให้ทำกิจกรรมที่กำหนดโดยใช้เนื้อหาจากฐานต่าง ๆ ที่ไปศึกษาแล้วปฏิบัติตามคำสั่งในกิจกรรม

กิจกรรมที่ 1 จงเขียน อธิบายความหมายของสำนวนภาษาต่อไปนี้

1. หน้าตาย	หมายถึง ทำเป็นไม่รู้เรื่อง
2. ปากแข็ง	หมายถึง ยืนยันคำเดิมไม่ยอมเปลี่ยน
3. มือแข็ง	หมายถึง ไม่ยอมไหว้ใครง่าย ๆ
4. ดาบสองคม	หมายถึง มีทั้งคุณและโทษ
5. คางเหลือง	หมายถึง เกือบตาย
6. คว่าบตร	หมายถึง ไม่คบค้าสมาคมด้วย
7. ไซเลื่อ	หมายถึง รู้แล้วทำเป็นไม่รู้
8. เกลือเป็นหนอน	หมายถึง คนไว้วางใจกลับทรยศ
9. กระตุกแข็ง	หมายถึง แพ้ยาก, ตายยาก
10. ยกเมฆ	หมายถึง พุดเตาสุ่ม

กิจกรรมที่ 2 จงเขียนอธิบายความหมายของคำพังเพยต่อไปนี้

1. ปลาหมอตายเพราะปาก	หมายถึง ได้รับอันตรายเพราะคำพูด
2. เข็นครกขึ้นภูเขา	หมายถึง กล้าทำในสิ่งที่ยากลำบาก
3. ตำน้าพริกละลายแม่น้ำ	หมายถึง ยอมเสียโดยผลได้ไม่คุ้มค่า
4. ชีช้างจับตั๊กแตน	หมายถึง ลงทุนมากเพื่อผลเพียงเล็กน้อย
5. คดในข้องอในกระดูก	หมายถึง คดโกง, ไม่ซื่อตรง
6. มือไม่พายเอาเท้าราน้ำ	หมายถึง ไม่ช่วยแล้วยังขัดขวาง
7. เขียนเสือให้วัวกลัว	หมายถึง ชูให้กลัว

กิจกรรมที่ 3 จงเขียนสำนวนเปรียบเทียบกับสิ่งที่กำหนดให้

1. ชมเหมือน	บอระเพ็ด
2. โง่เหมือน	ควาย
3. เบาเหมือน	ปยุ่น

4. ยุ่งเหมือน ยุ่งตีกัน
5. ใจกว้างเหมือน แม่ค้า
6. เรียบเป็น ผ้าพับไว้
7. เจียบราวกับ ป่าช้า
8. ดำเป็น ตอตะโก
9. ง่ายเหมือน ปลอกกล้วยเข้าปาก
10. ใจร้ายเหมือน ยักษ์

กิจกรรมที่ 4 ให้เขียนคำพังเพยหรือสำนวนภาษาจากภาพที่กำหนดให้จากฐานที่ 4

1. ภาพที่ 1 ไม้ซีกงัดไม้ซุง
2. ภาพที่ 2 ปลาหมอตายเพราะปาก
3. ภาพที่ 3 ตำน้าพริกละลายแม่น้ำ
4. ภาพที่ 4 น้ำลดตอผุด
5. ภาพที่ 5 ชีช้างจับตักแตน
6. ภาพที่ 6 เหยียบเรือสองแคม

กิจกรรมที่ 5 จงใช้สำนวนภาษาที่กำหนดให้แต่งประโยคให้ถูกต้องตรงกับความหมาย

1. ปากแข็ง ความหมาย ยืนยันคำเดิมไม่ยอมเปลี่ยน

ประโยค: มานะเป็นผู้ร้ายปากแข็งที่ไม่ยอมบอกตำรวจ

2. เห็นครกขึ้นภูเขา ความหมาย กล้าทำในสิ่งที่ยากลำบาก

ประโยค: บิดีชอบทำงานที่ยากลำบากเหมือนการเห็นครกขึ้นภูเขา

3. เหลือขอ ความหมาย ตื้อรั้น เด็กปกครองยาก

ประโยค: ฉันช่วยเหลือเด็กเหลือขอออกมาจากโรงงานตุ๊กตา

4. ชมเหมือนบอระเพ็ด

ประโยค: ฉันกินยาชมเหมือนบอระเพ็ด

แผนการสอนโดยใช้เทคนิคเพื่อนช่วยเพื่อน

แผนการสอนที่ 9

ความคิดรวบยอด

- การเขียนข้อความย่อมีรูปแบบต่าง ๆ กันตามจุดประสงค์ของผู้เขียน

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม เมื่อกำหนดบทเรียนให้ นักเรียนสามารถ

1. ยกตัวอย่างของคำที่ใช้เชื่อมความที่เป็นเหตุเป็นผลกันได้
2. แยกประโยคเหตุ ประโยคผลได้
3. แต่งประโยคที่มีข้อความเป็นเหตุเป็นผลกันได้

เนื้อหา

ประโยคเหตุผล

เป็นลักษณะหนึ่งของประโยคคำสันธาน (คำเชื่อม) เช่น เพราะ, เพราะว่า, ดังนั้น...จึง, ด้วยเหตุนี้...จึง คำเชื่อม เพราะและ เพราะว่า จะเชื่อมระหว่างประโยคแสดงผลกับประโยคเหตุ ส่วนคำเชื่อมว่า จึง...ดังนั้น...จึง ด้วยเหตุนี้...จึง จะเชื่อมระหว่างประโยคเหตุกับประโยคแสดงผล ดังตัวอย่าง

ผล	เหตุ
1. แต่งเป็นไอ้หวิด	เพราะ (เขา) เล่นน้ำฝน
2. ชูใจจงจันทร	เพราะ ทางเดินไม่ดี ทำให้เดินไม่สะดวก
3. ครอบครัวของฉันมีความสุข	เพราะ พ่อกับแม่รักกัน

เหตุ	ผล
1. ทุกคนคุ้นเคยกับภูเขาลูกนี้	จึง ไม่รู้สึกว่ามีอะไรที่น่ากลัว
2. วีระเป็นคนช่างจดจำ	ดังนั้น เขาจึงทำข้อสอบได้ดีเสมอ

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นเตรียมการและทบทวน

1. แบ่งนักเรียนออกเป็น 11 กลุ่ม กลุ่มละ 4 คน ตามที่ครูจัดคละไว้
2. ชี้แจงวิธีเรียนและวิธีประเมินผลแก่นักเรียน
3. ทบทวนเนื้อหาที่เรียนไปครั้งที่แล้ว โดยใช้แต่ละกลุ่มแข่งขันกัน เรียงบัตรคำที่

กำหนดให้กลุ่มละ 1 ชุด ให้เป็นสำนวนภาษาที่มีความหมายตามที่กำหนดไว้ในแถบประโยค
ดังตัวอย่าง

ใน	คต	ข้อ	กระตูก	ใน	งอ
----	----	-----	--------	----	----

สำนวน

ความหมาย

คต	ใน	ข้อ	งอ	ใน	กระตูก	คนไม่ข้อ
----	----	-----	----	----	--------	----------

ซึ่งมีวิธีการดังนี้

3.1 ครูแจกบัตรคำให้นักเรียนทุกกลุ่ม กลุ่มละ 1 ชุด ที่ไม่เหมือนกัน

3.2 ให้นักเรียนทุกคนช่วยกันเรียงบัตรคำให้เป็นสำนวนภาษาที่มีความหมายภายในเวลา 1 นาที เมื่อเรียงบัตรคำครบจะได้สำนวนภาษา ดังนี้

รักวัวให้ผูก รักลูกให้ดี

รักสิ่งใดต้องรู้จักระมัดระวังให้ดี

รำไม่ดีโทษปี่โทษกลอง

ตนเองทำไม่ดีแล้วไปโทษสิ่งอื่น ๆ

เกลือเป็นหนอน

คนที่ไว้ใจกลับทรยศ

คตในข้ออในกระตูก

คตโกง

ตำน้ำพริกละลายแม่น้ำ

ยอมเสียโดยผลได้ไม่คุ้มค่า

มือไม่พายเอาเท้าราน้ำ

ไม่ช่วยแล้วยังขัดขวาง

ตีวัวกระทบคราด

แสวงหาสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้กระทบกระเทือน

ไปถึงอีกสิ่งหนึ่ง

เห็นช้างขี้ขี้ตามช้าง

เห็นคนอื่นทำก็จะทำตามบ้าง

ปลาหมอตายเพราะปาก

ได้รับอันตรายเพราะคำพูดของตนเอง

หนีเสือปะจระเข้

หนีภัยอย่างหนึ่งมาพบภัยอีกอย่างหนึ่ง

เขียนเสือให้วัวกลัว

ขู่ให้กลัว

3.3 กลุ่มใดต่อเสร็จและถูกต้องภายในเวลาที่กำหนดได้เป็นอันดับที่ 1-3 จะได้คะแนน 10 คะแนน อันดับที่ 4-7 จะได้ 7 คะแนน อันดับที่ 8-11 จะได้ 5 คะแนน แล้วให้ทุกกลุ่มอ่านสำนวนภาษากลุ่มตนที่เรียงบัตรคำได้ถูกต้องพร้อมกับบอกความหมาย

ขั้นเสนอทเรียนใหม่

1. ครูแจกบัตรเนื้อหาและบัตรงานให้นักเรียนทุกกลุ่มได้ศึกษารายละเอียดของเนื้อหาและกิจกรรมในบัตรงาน ตามเวลาที่กำหนดให้ แล้วตรวจให้คะแนนตามคำเฉลยของครู
2. ครูติดแถบประโยคบนกระดานดำ 10 แถบ ซึ่งมีข้อความ ดังนี้
 1. ไก่ได้คะแนนดีเพราะ ก. จึงไปโรงเรียนไม่ได้
 2. เพราะเขาเป็นหวัด ข. เขาขยันดูหนังสือ
 3. เราเป็นคนไทย เพราะฉะนั้น ค. เพราะว่าเขากินจุ
 4. สมศรีอ้วน ง. เราจึงต้องยกย่องภาษาไทย
 5. เธอไม่มีเงิน จ. เพราะเหตุว่าไม่ทำงาน
3. ให้นักเรียนทุกคนในกลุ่มช่วยกันจับคู่ข้อความในแถบประโยคที่นำมาต่อกันให้มีใจความเป็นเหตุเป็นผลกัน แล้วเขียนลงในกระดาษที่ครูแจกให้ และให้ขีดเส้นใต้คำที่ใช้เชื่อมข้อความทั้งสองประโยคนั้น ภายในเวลา 3 นาที กลุ่มใดทำเสร็จและถูกต้องเป็นอันดับที่ 1-3 จะได้ร้อยละ 5 คะแนน อันดับที่ 4-7 จะได้ร้อยละ 4 คะแนน อันดับที่ 8-11 จะได้ร้อยละ 3 คะแนน
4. ครูตีแผนภูมิตัวอย่างการแยกประโยคเหตุประโยคผลให้แต่ละกลุ่มศึกษาและสังเกต ดังนี้

ตัวอย่าง เขาต้องเรียนหนังสือ เพราะอยากมีความรู้

 ประโยคเหตุ : เขาอยากมีความรู้

 ประโยคผล : เขาต้องเรียน

 คำเชื่อม : เพราะ
5. ครูแจกบัตรงานเรื่อง การแยกประโยคเหตุ ประโยคผล ให้ทุกกลุ่มศึกษารายละเอียดแล้วปฏิบัติตามคำสั่งในบัตรงาน
6. ครูให้สัญญาณเมื่อหมดเวลา ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอ่านแล้วตรวจเฉลยให้คะแนน กลุ่มใดทำเสร็จและถูกต้องภายในเวลาที่กำหนดได้เป็นอันดับที่ 1-3 จะได้ร้อยละ 10 คะแนน อันดับที่ 4-7 ได้ร้อยละ 9 คะแนน อันดับที่ 8-11 ได้ร้อยละ 8 คะแนน

ขั้นสรุป

1. ฝึกทักษะเพื่อทบทวนโดยนักเรียน

ให้นักเรียนช่วยกันสรุปทบทวนเนื้อหาที่เรียนจากกิจกรรมข้อ 1-5 (ชั้นเสนอบทเรียนใหม่) โดยให้นักเรียนที่เข้าใจเป็นผู้ช่วยเพื่อน

2. สรุปผลงาน

ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดที่ครูกำหนดแล้วให้หัวหน้ากลุ่มรวบรวมงานของเพื่อนในกลุ่มส่งครู ครูตรวจแล้วนำคะแนนของกลุ่มกับคะแนนในกิจกรรมทั้งหมด กลุ่มใดได้คะแนนมากที่สุด นำชื่อนักเรียนในกลุ่มขึ้นบอร์ดที่เตรียมไว้

ขั้นวัดผล

1. สังเกตจาก

- การเข้าร่วมกิจกรรม
- การทำงานกลุ่มและผลงานที่ทำ
- การตอบคำถาม

2. ให้ทำแบบฝึกหัด

- แบบฝึกหัดภาษาไทยชั้น ป.5 กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

แบบฝึกหัดที่ 18 หน้า 139 ข้อ 3.5 หน้า 141 ข้อ 5.1

- แบบฝึกหัดที่ 10

การประเมินผล

ประเมินผลเป็นรายบุคคลและดูคะแนนรวมของทั้งกลุ่ม ถือคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มเป็นเกณฑ์ในการตัดสิน

สื่อการเรียนการสอน

1. แบบฝึกหัดภาษาไทยชั้น ป.5 กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

2. อุปกรณ์การสอน

- 2.1 บัตรคำจำนวน 11 ชุด ชุดละประมาณ 7-10 คำ
- 2.2 บัตรเนื้อหาจำนวน 11 แผ่น
- 2.3 บัตรงานจำนวน 11 แผ่น
- 2.4 แถบประโยคจำนวน 10 แผ่น
- 2.5 แผนภูมิการแยกประโยค
- 2.6 บัตรเฉลยจำนวน 11 แผ่น
- 2.7 กระดาษเปล่า 11 แผ่น

บัตรเนื้อหา

คำสั่ง ให้นักเรียนศึกษารายละเอียดของเนื้อหาโดยกำหนดเวลาให้ 5 นาที

ประโยคเหตุผล

เป็นลักษณะหนึ่งของประโยคคำสันธาน(คำเชื่อม) เช่น เพราะ, เพราะว่า, จึง, ดังนั้น กับประโยคเหตุ ส่วนคำเชื่อมว่า จึง, ... ดังนั้น... จึง, ด้วยเหตุนี้... จึง จะเชื่อมระหว่าง ประโยคเหตุกับประโยคแสดงผล ดังตัวอย่าง

ผล	เหตุ
1. แดงเป็นไข้หวัด	เพราะ(เขา)เล่นน้ำฝน
2. ชูใจจูงจันทร์	เพราะทางเดินไม่ดีทำให้เดินไม่สะดวก
3. ครอบครัวของฉันมีความสุข	เพราะว่าพ่อกับแม่รักกัน
	ผล
1. ทุกคนคุ้นเคยกับภูเขาลูกนี้	จึง ไม่รู้สึกว่ามีอะไรที่น่ากลัว
2. วีระเป็นคนช่างจดจำ	ดังนั้นเขาจึงทำข้อสอบได้ดีเสมอ

บัตรงาน

คำสั่ง จงเชื่อมประโยคที่กำหนดให้ต่อไปนี้ แสดงความเป็นเหตุผลแก่กันให้ถูกต้อง

1. นักเรียนท่องหนังสือ	นักเรียนสอบได้ที่หนึ่ง
2. เขายากจนจนขั้นแค้นมาก	เขาเป็นคนเกียจคร้าน
3. เขาถูกกดขี่ข่มเหงมาก	เขาอยู่ที่นี้ไม่ได้
4. ในส่วนนี้อากาศดี	ในส่วนนี้มีต้นไม้ไม่มาก

บัตรงาน

คำสั่ง 1. ให้นักเรียนทำกิจกรรมในบัตรงานโดยกำหนดเวลาให้ 5 นาที

กิจกรรมที่ 1 จงแยกประโยคเหตุ ประโยคผล ให้ถูกต้องตามตัวอย่าง

ตัวอย่าง : เด็กร้องไห้เพราะหิวนม

ประโยคเหตุ : เด็กร้องไห้

คำเชื่อม : เพราะ

1. เขาหัวเราะเพราะเขามีความสุข

ประโยคเหตุ : _____

ประโยคผล : _____

คำเชื่อม : _____

2. หล่อนร้องไห้หน้าตานองหน้าเพราะเสียใจที่สอบไล่ตก

ประโยคเหตุ : _____

ประโยคผล : _____

คำเชื่อม : _____

3. เขาไม่สบายจึงต้องไปหาหมอ

ประโยคเหตุ : _____

ประโยคผล : _____

คำเชื่อม : _____

บัตรเฉลย

คำสั่ง จงเชื่อมประโยคที่กำหนดให้ต่อไปนี้ แสดงความเป็นเหตุผลแก่กันให้ถูกต้อง

1. นักเรียนท่องหนังสือจึงสอบได้ที่ 1

2. เขายากจนขึ้นแค้นมากเพราะเป็นคนเกียจคร้าน

3. เขาอยู่ที่นี้ไม่ได้เพราะเขาถูกกดขี่ข่มเหง

4. ในสวนนี้อากาศดีเพราะมีต้นไม้มาก

บัตรเฉลย

คำสั่ง 1. ให้นักเรียนทำกิจกรรมในบัตรงานโดยกำหนดเวลาให้ 5 นาที

กิจกรรมที่1 จงแยกประโยคเหตุ ประโยคผล ให้ถูกต้องตามตัวอย่าง

ตัวอย่าง : เด็กร้องไห้เพราะหิวนม

ประโยคเหตุ : เด็กร้องไห้

คำเชื่อม : เพราะ

1. เขาหัวเราะเพราะเขามีความสุข

ประโยคเหตุ : เขามีความสุข

ประโยคผล : เขาหัวเราะ

คำเชื่อม : เพราะ

2. หล่อนร้องไห้น้ำตานองหน้าเพราะเสียใจที่สอบไล่ตก

ประโยคเหตุ : หล่อนเสียใจที่สอบไล่ตก

ประโยคผล : หล่อนร้องไห้น้ำตานองหน้า

คำเชื่อม : เพราะ

3. เขาไม่สบายจึงต้องไปหาหมอ

ประโยคเหตุ : เขาไม่สบาย

ประโยคผล : เขาต้องไปหาหมอ

คำเชื่อม : จึง

แบบฝึกหัดที่ 9

คำสั่ง ให้นักเรียนเชื่อมประโยคที่กำหนดให้ต่อไปนี้ แสดงความเป็นเหตุเป็นผลต่อกัน

1. นักเรียนท่องหนังสือ	นักเรียนสอบได้ที่ 1
2. เธอเป็นคนเจ้าอารมณ์	ไม่มีใครชอบเธอ
3. ในส่วนนี้อากาศดี	ในส่วนนี้มีต้นไม้มาก
4. หญิงสาวขึ้นรถด้วยความระมัดระวัง	หญิงสาวขาเจ็บ
5. เขาถูกกดขี่ข่มเหง	เขาอยู่ที่นี่ไม่ได้

คำสั่ง จงแต่งประโยคให้มีข้อความ เป็นเหตุเป็นผลกันโดยใช้คำที่กำหนดให้ต่อไปนี้

1. เพราะว่า _____
2. เพราะ...จึง _____
3. เพราะฉะนั้นจึง _____
4. จึง _____

แผนการสอนโดยใช้เทคนิคเพื่อนช่วยเพื่อน

แผนการสอนที่ 10

ความคิดรวบยอด

การรวบรวมคำใหม่ที่พบจากหนังสือที่อ่านจัดไว้เป็นหมวดหมู่จะช่วยให้การเรียนรู้ภาษาแตกฉานยิ่งขึ้นและการอ่านในใจเป็นทักษะที่จะต้องพัฒนาให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น ส่วนการอ่านออกเสียงเป็นการอ่านเพื่อสื่อความหมายของเรื่องที่อ่านไปยังผู้ฟังทั้งผู้อ่านและผู้ฟังจะต้องจับใจความของเนื้อความที่อ่านให้ได้

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

เมื่อกำหนดบทเรียนให้ นักเรียนสามารถ

1. อ่าน เขียนและอธิบายความหมายของคำและกลุ่มคำที่กำหนดให้ได้
2. อ่านในใจตามเวลาที่กำหนดให้แล้วตอบคำถามและสรุปข้อคิดจากบทเรียนได้
3. อ่านออกเสียงบทเรียนที่กำหนดให้ได้

เนื้อหา

- หนังสือเรียนบทที่ 19 (ตอนที่ 1) ตั้งแต่ "เมื่อเย็นวานนี้...จนถึง...น้ำเข้าหุบอยเสียจนรู้วิธีให้น้ำออกจากหุบ" เพชรตอบ

- คำใหม่ 9 คำ คือ

โขยกเขยก	หมายถึง	อาการที่เดินไม่ถนัด
ผลุบ	หมายถึง	มุดลง ดำลง หุบลง
โยนตัว	หมายถึง	ลอยสูงจากพื้น
เล่นตัว	หมายถึง	ถือว่าตัวดีเมื่ออีกฝ่ายหนึ่งองง้อก็ไม่ยอม
เล่นลั่น	หมายถึง	พูดเป็นสำนวนไม่ตรงไปตรงมา
ลัญจกร	หมายถึง	ผ่านไปมา
หน้าจ้อย	หมายถึง	หน้าสลด
หมั่นไส้	หมายถึง	รู้สึกไม่ชอบใจ
โหวกเหวก	หมายถึง	ตะโกนเสียงดัง

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นเตรียมการและทบทวน

1. แบ่งนักเรียนออกเป็น 11 กลุ่ม กลุ่มละ 4 คนตามที่ครูจัดคณะไว้
2. ชี้แจงวิธีเรียนและวิธีประเมินผลแก่นักเรียน

3. ทบทวนเนื้อหาที่เรียนไปครั้งที่แล้วโดยการให้แต่ละกลุ่มจับคู่ประโยคเหตุ
และประโยคผล จากแถบประโยคที่กำหนดให้ได้

ชั้นเสนอบทเรียนใหม่

1. ครูเตรียมบัตรคำ(บัตรคำใหม่)และบัตรข้อความ (ความหมายของคำใหม่)
เขียนใส่กระดาษชาร์ตสีจำนวน 11 สี สีละ 9 ชุด

คำใหม่	ความหมาย
โซยกเขยก	อาการที่เดินไม่ถนัด
ผลุบ	มุดลง ดำลง หุบลง
โยนตัว	ลอยสูงจากพื้น
เล่นตัว	ถือว่าตัวดีเมื่ออีกฝ่ายหนึ่งอ่อนแอก็ไม่ยอม
เล่นลิ้น	พูดเป็นสำนวนไม่ตรงไปตรงมา
สัจจ	ผ่านไปมา
หน้าจ้อย	หน้าสลด

หมั่นไส้	รู้สึกไม่ชอบใจ
โหวกเหวก	ตะโกนเสียงดัง

2. ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมากลุ่มละ 1 คน เพื่อเล่นเกมเก็บของใส่ตะกร้า เป็นเกมนำรำน่าลื่น ซึ่งมีวิธีการดังนี้

2.1 ให้ตัวแทนแต่ละกลุ่มรับตะกร้ากลุ่มละ 1 ใบ

2.2 ให้แต่ละกลุ่มจับฉลากว่าตัวเองจะต้องเก็บบัตรสีใด โดยจะต้องเลือกบัตรที่มีสีตามกลุ่มของตนเองให้เร็วที่สุด เลือกเสร็จแล้วให้กลับไปนั่งที่กลุ่มตนซึ่งครูจะกำหนดเวลาให้ 30 วินาที

2.3 กลุ่มใดเก็บบัตรได้มากแล้วจับคู่คำใหม่กับความหมายให้ตรงกันได้ถูกต้องอันดับที่ 1-3 จะได้ค่าละ 3 คะแนน อันดับ 4-6 ได้ค่าละ 2 คะแนน อันดับ 7-11 ได้ค่าละ 1 คะแนน

3. ให้แต่ละกลุ่มอ่านคำใหม่และบอกความหมายของคำใหม่นั้นแล้วให้นักเรียนในกลุ่มช่วยกันแต่งประโยคจากคำใหม่กลุ่มละ 1 คำ แล้วอ่านให้เพื่อนฟัง

4. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอ่านในใบทเรียนบทที่ 19 (ตอนที่ 1) ตั้งแต่ "เมื่อเย็นวานนี้...จนถึง...น้ำเข้าห้วยน้อยเสียจนรู้วิธีให้น้ำออกจากห้วย" เพชรตอบ ซึ่งกำหนดเวลาให้ 7 นาที ครูให้สัญญาณเมื่อหมดเวลา

5. ให้ตัวแทนแต่ละกลุ่มออกมาเลือกช่องคำถามที่ครูเตรียมคำถามไว้ในช่องช่องละ 2 คำถามที่ไม่ซ้ำกัน แล้วให้แต่ละกลุ่มตอบคำถามในช่องที่กลุ่มตนเองเลือกได้ โดยเขียนคำตอบลงในช่องว่างที่กำหนดไว้ในบัตรคำถาม ดังนี้ โดยกำหนดเวลาให้ 5 นาที

คำถาม ข้อ 1 เจ้านิลว่ายน้ำเป็นไหม

ตอบ _____

คำถาม ข้อ 2 ถ้าอยากทำอะไรเป็นเราต้องตั้งใจทำ

ตอบ เห็นด้วย เพราะ _____

ไม่เห็นด้วย เพราะ _____

คำถาม ข้อ3 ทำไมซูโจไม่กลัวว่ายน้ำ

ตอบ _____

คำถาม ข้อ4 ถ้าอยากทำอะไรเป็นเราต้องไม่กลัว

ตอบ เห็นด้วย เพราะ _____

ไม่เห็นด้วย เพราะ _____

คำถาม ข้อ5 ใครไม่ชอบว่ายน้ำ

ตอบ _____

คำถาม ข้อ 6 เมื่อน้ำเข้าหู นักเรียนจะเอาน้ำออกโดยวิธีใด

ตอบ _____

คำถาม ข้อ 7 ใครว่ายน้ำเก่งที่สุด

ตอบ _____

คำถาม ข้อ8 ถ้าเราอยากทำอะไรเป็นเราต้องนึกอยู่เสมอว่าคนอื่นทำได้เราน่าจะทำได้

ตอบ เห็นด้วย เพราะ _____

ไม่เห็นด้วย เพราะ _____

คำถาม ข้อ 9 ใครแนะนำให้เอาน้ำออกจากหูโดยตะแคงหูแล้วกระโดดแรง ๆ

ตอบ _____

คำถาม ข้อ10 ถ้าเราอยากทำอะไรเป็นเราต้องพยายามดูก่อนถ้าทำไม่ได้จึงค่อยเลิก

ตอบ เห็นด้วย เพราะ _____

ไม่เห็นด้วย เพราะ _____

คำถาม ข้อ11 เพราะเหตุใดซูโจจึงกล้าไปตามน้ำไปมาคนเดียว

ตอบ _____

คำถาม ข้อ12 เมื่อน้ำเข้าหู นักเรียนจะเอาน้ำออกโดยวิธีใด

ตอบ _____

คำถาม ข้อ 13 ทำไมเรือเล็กจึงไม่ล่ม เมื่อมีเรือใหญ่เล่นผ่านไป

ตอบ _____

คำถาม ข้อ 14 เมื่อน้ำเข้าหู นักเรียนจะเอาน้ำออกจากหูโดยวิธีใด

ตอบ _____

คำถาม ข้อ 15 "ว่ายไม่เป็นจันตามไม้กันแนะ" เป็นคำพูดลักษณะใด

ตอบ _____

คำถาม ข้อ 16 ผู้ที่ไปเล่นว่ายน้ำมีใครบ้าง

ตอบ _____

คำถาม ข้อ 17 เจ้านิลเล่นน้ำอย่างไร

ตอบ _____

คำถาม ข้อ 18 เพชรนำเอาอะไรไปเล่นว่ายน้ำด้วย

ตอบ _____

6. เมื่อหมดเวลาครูให้สัญญาณแล้วให้ตัวแทนใครก็ได้ในกลุ่มอ่านคำถามและคำตอบให้เพื่อน ๆ ฟัง ตอบถูกต้องข้อละ 1 คะแนน แล้วให้แต่ละกลุ่มเลือกเรื่องสรุปเรื่องสั้น ๆ เล่าด้วยปากเปล่า

7. ให้แต่ละกลุ่มประกวดการอ่านบทร้อยแก้ว ซึ่งมีวิธีการดังนี้

7.1 ครูและนักเรียนร่วมกันกำหนดหลักเกณฑ์การอ่านที่ดี เช่น

รายการประเมินผลการอ่านบทร้อยแก้ว	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้
1. ออกเสียงชัดเจน		
2. ถูกต้องตามอักขรวิธี		
3. ความคล่องแคล่วในการอ่าน		
4. น้ำเสียงเหมาะสมตามเนื้อเรื่อง		
รวม		

7.2 ตั้งกรรมการตัดสินการประกวดโดยให้แต่ละกลุ่มเลือกตัวแทนมา

กลุ่มละ 1 คน

7.3 ให้แต่ละกลุ่มอ่านออกเสียงตามบทเรียนที่ครูกำหนด แล้วให้กรรมการ

ให้คะแนน กลุ่มใดได้คะแนนมากเป็นผู้ชนะ

ขั้นสรุป

1. ฝึกทักษะเพื่อทบทวนโดยนักเรียน

ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มทบทวนเนื้อหาในชั้นเรียนบทเรียนใหม่กิจกรรมข้อที่

2-8 โดยให้นักเรียนที่เข้าใจเป็นผู้ช่วยเพื่อน

2. สรุปผลงาน

ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดที่ครูกำหนดแล้วให้หัวหน้ากลุ่มรวบรวมงานของเพื่อนในกลุ่มส่งครู ครูตรวจแล้วนำคะแนนของกลุ่มรวมกับคะแนนในกิจกรรมทั้งหมด กลุ่มใดได้คะแนนมากที่สุด นำชื่อนักเรียนในกลุ่มขึ้นบอร์ดที่เตรียมไว้

ขั้นวัดผล

1. สังเกตจาก

- การเข้าร่วมกิจกรรม
- การทำงานกลุ่ม

ทุกกลุ่มได้ช่วยกันคนออกที่ไม่สามารถตอบได้ เพื่อนในกลุ่มจะช่วยอธิบายและให้สมาชิกเปลี่ยนกันซักถาม และให้เล่นกิจกรรมเพื่อแข่งขัน

- การตอบคำถาม

2. ให้ทำแบบฝึกหัดที่ 19 ข้อ 2.1 และข้อ 4.1 (ข้อ 1-4) ในแบบฝึกหัด

ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

การประเมินผล

ประเมินผลเป็นรายบุคคลและดูคะแนนรวมของทั้งกลุ่มคือคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มเป็นเกณฑ์ในการตัดสิน

สื่อการเรียนการสอน

1. หนังสือเรียนภาษาไทย ชั้น ป.5 เล่ม 2 กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ
2. แบบฝึกหัดภาษาไทย ชั้น ป.5 กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

3. อุปกรณ์

3.1 ภาพเกี่ยวกับเรื่องหลงเชื่อจำนวน 11 ภาพ

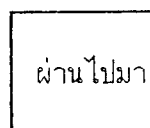
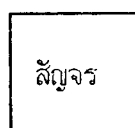
3.2 บัตรคำที่เขียนในกระดาสชาร์ดสี สีละ 9 แผ่น

3.3 บัตรข้อความที่เขียนในกระดาสชาร์ดสี 11 สี สีละ 9 แผ่น

เช่น

สีแดง

สีแดง

3.4 ตะกร้า 11 ใบ

3.5 ซองคำถาม 11 ซอง

3.6 บัตรคำถาม 18 แผ่น

3.7 รายการประเมินผลการอ่านบทร้อยแก้ว

แผนการสอนโดยใช้เทคนิคเพื่อนช่วยเพื่อน

แผนการสอนที่ 11

ความคิดรวบยอด

- การรวบรวมคำใหม่ที่ได้พบจากหนังสือที่อ่านจัดไว้เป็นหมวดหมู่จะช่วยให้การเรียนรู้ภาษาแตกฉานยิ่งขึ้น
- ทักษะการอ่านในใจเป็นทักษะที่จะต้องพัฒนาให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น
- การอ่านออกเสียงเป็นการอ่านเพื่อสื่อความหมายของเรื่องที่อ่านไปยังผู้ฟังในขณะเดียวกันผู้อ่านจำเป็นต้องจับความหมายของเนื้อความที่อ่านให้ได้

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

เมื่อกำหนดบทเรียนให้ นักเรียนสามารถ

1. อ่าน เขียน และอธิบายความหมายของคำและกลุ่มคำที่กำหนดให้ได้
2. อ่านในใจตามเวลาที่กำหนดให้แล้วตอบคำถามและสรุปข้อคิดจากบทเรียนได้
3. อ่านออกเสียงบทเรียนที่กำหนดให้ได้
4. อภิปรายและเขียนข้อคิดเชิงวิจารณ์จากเรื่องในบทเรียนได้

เนื้อหา

- หนังสือบทที่ 19 (ตอนที่ 2) ตั้งแต่ "ทันใดนั้นจันทร์หวิดร้องขึ้นสุดเสียง
- คำใหม่ 6 คำ คือ

ง่ายเหมือนปลอกกล้วยเข้าปาก	หมายถึง	คำเปรียบเทียบกับที่ทำงานอย่างได้อย่างง่ายดาย
ปลาชะโด	หมายถึง	ปลาน้ำจืดชนิดหนึ่งคล้ายปลาช่อน ดุร้ายมาก
มหากาฬ	หมายถึง	ในที่นี้ หมายถึง ดุร้าย โหดร้าย
เล่นงาน	หมายถึง	ทำร้าย
หัวโจก	หมายถึง	หัวหน้ากลุ่มที่ประพฤติแปลกไปจากคนอื่น
หัวเราะร่า	หมายถึง	หัวเราะเต็มที่

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นเตรียมการและทบทวน

1. แบ่งนักเรียนออกเป็น 11 กลุ่ม กลุ่มละ 4 คน ตามที่ครูจัดคละไว้
2. ชี้แจงวิธีการเรียนและประเมินผลแก่นักเรียน
3. ทบทวนเนื้อหาที่เรียนไปครั้งที่แล้วโดยให้นักเรียนแต่ละกลุ่มแข่งขันกันเปิด

หาความหมายของคำศัพท์ที่ครูกำหนดจากประมวลคำศัพท์ท้ายเล่มดังนี้ โขยกเชยก ผลุบ เล่นตัว เล่นลั่น ลัญจร หน้าจ้อย หมั่นไส้ โหวกเหวก

ขั้นเสนอบทเรียนใหม่

1. ครูให้นักเรียนดูบัตรคำและบัตรข้อความ(ความหมายของคำที่ละคำ) ให้แต่ละกลุ่มศึกษาแล้วช่วยกันอ่านและท่องจำ เพื่อที่จะนำไปเล่นเกมในขั้นต่อไปครูเก็บบัตรคำและบัตรข้อความที่ใช้เล่นเกมกิจกรรมดังนี้

บัตรคำ	บัตรข้อความ
ง่ายเหมือนปอกกล้วยเข้าปาก	หมายถึง คำเปรียบเทียบกับที่ทำงานอย่างได้อย่างง่ายดาย
ปลาชะโด	หมายถึง ปลาน้ำจืดชนิดหนึ่งคล้ายปลาช่อน ตู๋ร้ายมาก
มหากาฬ	หมายถึง ในที่นี้ หมายถึง ตู๋ร้าย โหดร้าย
เล่นงาน	หมายถึง ทำร้าย
หัวโจก	หมายถึง หัวหน้ากลุ่มที่ประพฤติแปลกไปจากคนอื่น
หัวเราะร่า	หมายถึง หัวเราะเต็มที่

2. ให้นักเรียนทุกกลุ่มเล่นเกม "ดนตรีพาเพลิน" ซึ่งมีวิธีการดังนี้

2.1 ครูเตรียมกล่องสี่เหลี่ยมและ เขียนคำใหม่ไว้บนฝากล่อง 6 คำ ซึ่งเป็นคำใหม่จากบัตรคำในกิจกรรมข้อ 1

2.2 ครูให้นักเรียนกลุ่มหนึ่งกลุ่มใดรับกล่องจากครู เมื่อได้ยินเสียงเพลงจากเทปก็ให้ยื่นกล่องต่อให้ทุกคนภายในกลุ่มให้ครบแล้วจึงยื่นต่อให้กลุ่มอื่น

2.3 ถ้าเพลงหยุดผู้ถือกล่องนั้นต้องหยุดตามพร้อมกับอ่านคำใหม่ 1 คำ เพื่อนในกลุ่มบอกความหมายของคำนั้น ถ้าตอบซ้ำจะไม่ได้คะแนน ทำเช่นนี้ไปเรื่อยๆ จนครบทุกคำ

3. ให้ทุกคนในแต่ละกลุ่มช่วยกันเขียนคำใหม่ และความหมายของคำใหม่ในกิจกรรมที่ 2 โดยใช้เวลา 2 นาที ในกระดานที่ครูแจก

4. ให้แต่ละกลุ่มแลกเปลี่ยนกันตรวจให้คะแนน โดยดูเฉลยจากบัตรคำและบัตรข้อความ(ความหมายของคำ) ที่ติดเฉลยไว้บนกระดาน

5. ให้นักเรียนทุกกลุ่มอ่านในใบบทเรียนบทที่ 19 (ตอนที่2) ตั้งแต่ "ทันใดนั้น จันทรหัตถ์ร้องขึ้นสุดเสียง...จนถึง...แกมยังได้ปลาไปเป็นอาหารอีกด้วย" กำหนดเวลาให้ 10 นาที โดยครูเป็นผู้ชี้แจงให้นักเรียนปฏิบัติตามกิจกรรมดังต่อไปนี้

5.1 ขณะที่อ่านในใจให้นักเรียนแต่ละกลุ่มขีดเส้นใต้คำใหม่ที่อ่านพบ

5.2 ครูสุ่มให้นักเรียนกลุ่มหนึ่งกลุ่มใดเล่าเรื่องก่อนแล้วให้กลุ่มอื่นเล่าต่อ

เวียนกันกลุ่มละ 1 ประโยค กลุ่มใดเล่าช้าเกิน 30 วินาที จะไม่ได้คะแนน

5.3 ครูติดแถบประโยคไว้บนกระดานดำแล้วให้ทุกคนในกลุ่มช่วยกันเรียงลำดับเหตุการณ์ก่อนหลังตามเนื้อเรื่องและเขียนลงในกระดานที่แจกให้

5.4 ให้แต่ละกลุ่มสรุปข้อคิดจากเนื้อเรื่องในบทเรียนกลุ่มละ 1 เรื่อง

6. ให้แต่ละกลุ่มประกวดการอ่านบทร้อยแก้ว ซึ่งมีวิธีการดังนี้

6.1 ครูและนักเรียนร่วมกันกำหนดหลักเกณฑ์การอ่านที่ดี

รายการประเมินผลการอ่านบทร้อยแก้ว	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้
1. ออกเสียงชัดเจน 2. ถูกต้องตามอักขรวิธี 3. ความคล่องแคล่วในการอ่าน 4. น้ำเสียงเหมาะสมตามเนื้อเรื่องรวม 5. ถูกต้องตามจังหวะวรรคตอน		
รวม		

6.2 ตั้งกรรมการตัดสินการประกวดโดยให้แต่ละกลุ่มเลือกตัวแทนกลุ่มละ 1 คน

6.3 ให้แต่ละกลุ่มอ่านออกเสียงตามบทเรียนที่ครูกำหนดแล้วให้กรรมการให้คะแนนกลุ่มใดได้คะแนนมากเป็นผู้ชนะ

ขั้นสรุป

1. ฝึกทักษะทบทวนโดยให้นักเรียน

ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มทบทวนเนื้อหาในชั้นเรียนบทเรียนใหม่ กิจกรรมข้อ 1-7 โดยให้นักเรียนที่เข้าใจเป็นผู้ช่วยเพื่อน

2. สรุปผลงาน

ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดที่ครูกำหนดแล้วให้หัวหน้ากลุ่มรวบรวมงานของเพื่อนในกลุ่มส่งครู ครูตรวจแล้วนำคะแนนของกลุ่มรวมกับคะแนนในกิจกรรมทั้งหมด กลุ่มใดได้คะแนนมากที่สุด นำชื่อนักเรียนในกลุ่มขึ้นบอร์ดที่เตรียมไว้

ขั้นวัดผล

1. สังเกตจาก

- การเข้าร่วมกิจกรรม
- การทำงานกลุ่ม
- การตอบคำถาม

2. ให้ทำแบบฝึกหัดที่ 12

การประเมินผล

ประเมินผลเป็นรายบุคคลและดูคะแนนรวมของทั้งกลุ่มคือคะแนนเฉลี่ยของกลุ่ม

เป็นเกณฑ์ในการตัดสิน

สื่อการเรียนรู้การสอน

1. หนังสือเรียนภาษาไทยชั้น ป.5 เล่ม 2 กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ
2. แบบฝึกหัดภาษาไทยชั้น ป.5 กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ
3. อุปกรณ์การเรียนรู้การสอน
 - 3.1 บัตรคำ (คำใหม่) และบัตรข้อความ (ความหมาย) จำนวน 6 ชุด
 - 3.2 กล้องสี่เหลี่ยม
 - 3.3 วิทยุเทปและเทปเพลง
 - 3.4 แถบประโยค
 - บิตีเล่าเรื่องนำเจ้านิลไปอาบน้ำ
 - พ่อเลิกเรียนต่างคนรีบกลับบ้านเพื่อไปขออนุญาตผู้ปกครอง
 - ชูใจและจันทรเล่นอยู่ริมตลิ่ง
 - ชูใจหัดว่ายน้ำ
 - น้ำเข้าหูชูใจ
 - จันทรหวัดร้องขึ้นสุดเสียง
 - เพชรคว้ามวงวิ่งลง ไปก่อน
 - ผ้านุ่งของจันทรขาดเป็นรูโต
 - 3.5 แบบรายการประเมินการอ่านบทร้อยแก้ว

แผนการสอนโดยใช้เทคนิคเพื่อนช่วยเพื่อน

แผนการสอนที่ 12

ความคิดรวบยอด

การเรียนรู้เรื่องของกลุ่มประโยคเพื่อให้ใช้ภาษาในการสื่อสารได้ดีและถูกต้อง จะเป็นพื้นฐานความรู้และทักษะการอ่านที่มีผลดีต่อการรับความรู้ใหม่และฝึกทักษะใหม่

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม เมื่อกำหนดบทเรียนให้ นักเรียนสามารถ

1. เขียนกลุ่มคำหรือวลีตามที่กำหนดให้ได้
2. แต่งประโยคโดยใช้กลุ่มคำวลีที่กำหนดให้ได้
3. แยกส่วนประกอบของประโยคที่กำหนดให้ได้

เนื้อหา

วลีและประโยค

วลี คือกลุ่มคำที่ทำหน้าที่ ขยาย ประธาน กริยา หรือกรรมในประโยค เพื่อเพิ่มรายละเอียด หรือเพื่อให้มีความหมายชัดเจนขึ้น ส่วนจะเป็นวลีชนิดใดนั้น ต้องดูที่คำนำหน้าว่าเป็นคำอะไร ตามชนิดของคำทั้ง 7 ชนิด คือ นาม สรรพนาม กริยา วิเศษณ์ บุพบท สันธาน อุทาน ตัวอย่าง เช่น

นามวลี	เรือยนต์ลำใหญ่
กริยาวลี	แล่นผ่านไปมา
บุพบทวลี	ในแม่น้ำ
วิเศษณ์วลี	มากกว่าทุกวัน

ประโยค คือ ข้อความที่มีเนื้อความสมบูรณ์ ได้ความชัดเจน ใครทำอะไร แสดงกริยาอย่างไร ต้องประกอบด้วย 2 ส่วนใหญ่ ๆ คือ ภาคประธานและภาคแสดง แต่บางประโยคมีการบอกกว่า ใคร ทำอะไร กับใคร ที่ไหนเมื่อไร จึงจะได้ใจความครบถ้วนจึงเพิ่มข้อความในภาคแสดงอีก เรียกว่า กรรม เช่น

น้องร้องไห้ ภาคประธาน-น้อง ภาคแสดง-ร้องไห้

ทำให้เข้าใจทันทีว่าใครทำอะไร

น้องกินข้าว ถ้ามีเพียง 2 คำ จะทำให้ประโยคนี้ไม่ชัดเจน ต้องมีคำว่าข้าวต่อท้าย จึงทำให้ประโยคชัดเจนยิ่งขึ้น

ประโยคที่มีใจความว่าใคร ทำอะไร แก่ใคร นั้น ถ้าจะขยายข้อความ ให้ผู้อ่านรู้รายละเอียดชัดเจน อาจทำได้โดย เพิ่มส่วนขยายทั้งภาคประธานและภาคแสดง เช่น

1. ประชาชนในหมู่บ้านชุดน้ำบาดาลร่วมกัน
2. แมวตัวสีดำกินปลาในตู้กับข้าวหมด

อาจแยกเป็นตารางให้ดูเข้าใจง่ายขึ้นดังนี้

ภาคประธาน		ภาคแสดง			
ประธาน	ขยายประธาน	กริยา	ขยายกริยา	กรรม	ขยายกรรม
1. ประชาชน 2. แมว	ในหมู่บ้าน ตัวสีดำ	ชุด กิน	ร่วมกัน หมด	บ่อ ปลา	น้ำบาดาล ในตู้กับข้าว

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นเตรียมการและทบทวน

1. แบ่งนักเรียนออกเป็น 11 กลุ่ม กลุ่มละ 4 คน ตามที่ครูจัดคละไว้
2. ชี้แจงวิธีเขียนและวิธีประเมินผลแก่นักเรียน
3. ทบทวนเนื้อหาที่เรียนไปครั้งที่แล้วโดยให้นักเรียนแต่ละกลุ่มแข่งขันกันเล่นเกม

"เติมอะไรดีเอ๋ย" ซึ่งมีวิธีการเล่นดังนี้

3.1 ครูเขียนบางส่วนของคำ ลงบนบัตรงาน บัตรละ 10 คำ

3.2 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันเติมส่วนของคำที่ขาดหายไปให้เป็นคำที่มีความหมาย กลุ่มใดเติมได้มากที่สุดภายในเวลาที่กำหนดให้ถือว่าเป็นฝ่ายชนะ และแต่ละกลุ่มจะได้คะแนนสะสมตามจำนวนคำที่เขียนถูกคำละ 1 คะแนน เช่น โ-ยก-ยก โ-วก-วก ฯลฯ

ขั้นเสนอทบทวนใหม่

1. ให้นักเรียนทุกกลุ่มอ่านในใจท้ายแบบฝึกบทเรียนที่ 19 ข้อ 4 โดยกำหนดเวลาให้ 3 นาที แล้วให้แต่ละกลุ่มสรุปเนื้อหาของเรื่องที่อ่าน(กลุ่มคำหรือวลี) โดยครูเป็นผู้ชี้แนะ
2. ครูแจกบัตรเนื้อหาพร้อมกับติดบัตรคำนามและคำนามวลี ไว้บนกระดานดำให้นักเรียนทุกกลุ่มได้ศึกษาเรื่องนามวลีจากบัตรเนื้อหา

บัตรคำนาม	แถบนามวลี
เรือยนต์	เรือยนต์ลำใหญ่
นักเรียน	นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
ชายชรา	ชายชราคนนั้น
มะม่วง	มะม่วงเขียวเสวย
เด็ก	เด็กหลายคน

3. จากกิจกรรมข้อ 2 ครูแจกกระดาษให้นักเรียนกลุ่มละ 1 แผ่นแล้วให้นักเรียนเขียนกลุ่มคำ(นามวลี) มาให้ได้มากที่สุดโดยกำหนดเวลาให้ 2 นาที เมื่อหมดเวลาให้แต่ละกลุ่มอ่านในให้เพื่อนฟังถ้าตอบถูกให้กลุ่มละ 1 คะแนน

4. ครูติดบัตรคำกริยาและกริยาวลี ไว้บนกระดานดำให้นักเรียนทุกกลุ่มได้ศึกษาดังนี้

บัตรคำกริยา	บัตรคำกริยาวลี
เล่น	เล่นผ่านไปมา
เดิน	เดินโขยกเขยก
ตะโกน	ตะโกนโหวกเหวก
ร่ว	ร่วหล่นลงมา
ว่า	ว่าน้ำไปมา

5. ครูให้นักเรียนศึกษาบัตรคำกริยาและคำกริยาวลีภายในเวลา 2 นาที แล้วให้นักเรียนแข่งขันกันเขียนกลุ่มคำของคำกริยามาให้มากที่สุด กลุ่มใดเขียนได้มากและถูกต้องจะได้กลุ่มละ 1 คะแนน กลุ่มใดได้คะแนนมากจะเป็นฝ่ายชนะ

6. ครูให้ทุกคนในกลุ่ม นำกลุ่มคำนามวลีและกริยาวลีที่ติดไว้บนกระดานดำมาเรียบเรียงเป็นประโยคที่มีใจความสมบูรณ์ แล้วเขียนใส่กระดาษที่แจกให้

7. ให้นักเรียนศึกษาเนื้อหาในบัตรเนื้อหาที่แจกไปครั้งแรกเรื่องส่วนประกอบของประโยคซึ่งให้ศึกษารายละเอียดดังนี้

- ภาคประธานและส่วนขยายบทประธาน
- ภาคแสดง มี กริยา ส่วนขยายกริยา กรรมและส่วนขยายกรรม
- ตารางแสดงการแยกส่วนประกอบของประโยค

8. ครูแจกบัตรงานให้นักเรียนทำกิจกรรมตามคำสั่งในบัตรงานโดยกำหนดเวลาให้ 5 นาที

9. เมื่อหมดเวลาครูให้สัญญาณ แล้วแจกบัตรเฉลยให้แต่ละกลุ่มตรวจให้คะแนนตอบถูกให้ทีละ 1 คะแนน ตอบผิดให้ 0 คะแนน

ขั้นสรุป

1. ผูกทักษะบททวนโดยนักเรียน

ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มทบทวนเนื้อหาในกิจกรรมชั้นเสนอบทเรียนใหม่ข้อที่ 1-7 โดยให้นักเรียนที่เข้าใจเป็นผู้ช่วยเพื่อน

2. สรุปผลงาน

ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดที่ครูกำหนดแล้วให้หัวหน้ากลุ่มรวบรวมงานของเพื่อนในกลุ่มส่งครู ครูตรวจแล้วนำคะแนนของกลุ่มรวมกับคะแนนในกิจกรรมทั้งหมด กลุ่มใดได้คะแนนมากที่สุดนำชื่อนักเรียนในกลุ่มขึ้นบอร์ดที่เตรียมไว้

ขั้นวัดผล

1. สังเกต

- การทำงานกลุ่ม
- การเข้าร่วมกิจกรรม

2. ให้ทำแบบฝึกหัดที่ 19 ข้อ 3.3 ในแบบฝึกหัดภาษาไทยชั้นป.5 กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

การประเมินผล

ประเมินผลเป็นรายบุคคลและดูคะแนนรวมของทั้งกลุ่มถือคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มเป็นเกณฑ์ในการตัดสิน

สื่อการเรียนการสอน

1. หนังสือเรียนภาษาไทยชั้น ป.5 เล่ม 2 กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

2. แบบฝึกหัดภาษาไทยชั้น ป.5 กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

3. อุปกรณ์

3.1 บัตรงาน จำนวน 11 ชุด

3.2 บัตรคำถามและคำถามวลี จำนวน 11 ชุด (กิจกรรมข้อ 2)

3.3 บัตรคำกริยาและคำกริยาวลี จำนวน 11 ชุด (กิจกรรมข้อ 3)

3.4 บัตรเนื้อหา จำนวน 11 ชุด

3.5 บัตรงาน จำนวน 11 ชุด

3.6 บัตรเฉลยจำนวน 11 ชุด

บัตรเนื้อหา

วลีและประโยค

วลี คือกลุ่มคำที่ทำหน้าที่ ขยาย ประธาน กริยา หรือกรรมในประโยค เพื่อเพิ่มรายละเอียด หรือ เพื่อให้มีความหมายชัดเจนขึ้น ส่วนจะเป็นวลีชนิดใดนั้น ต้องดูที่คำนำหน้าว่าเป็นคำอะไร ตามชนิดของคำทั้ง 7 ชนิด คือ นาม สรรพนาม กริยา วิเศษณ์ บุพบท สันธาน อุตาน ตัวอย่าง เช่น

นามวลี	เรือยนต์ลำใหญ่
กริยาวลี	เล่นผ่านไปมา
บุพบทวลี	ในแม่น้ำ
วิเศษณ์วลี	มากกว่าทุกวัน

ประโยค คือ ข้อความที่มีเนื้อความสมบูรณ์ ได้รับความชัดเจน ใครทำอะไร แสดงกริยาอย่างไร ต้องประกอบด้วย 2 ส่วนใหญ่ ๆ คือ ภาคประธานและภาคแสดง แต่บางประโยคมีการบอกว่าเป็นใคร ทำอะไร กับใคร ที่ไหนเมื่อไร จึงจะได้ใจความครบถ้วนจึงเพิ่มข้อความในภาคแสดงอีก เรียกว่า กรรม เช่น

น้องร้องไห้ ภาคประธาน-น้อง ภาคแสดง-ร้องไห้

ทำให้เข้าใจทันทีว่าใครทำอะไร

น้องกินข้าว ถ้ามีเพียง 2 คำ จะทำให้ประโยคนี้ไม่ชัดเจน ต้องมีคำว่าข้าวต่อท้าย จึงทำให้ประโยคชัดเจนยิ่งขึ้น

ประโยคที่มีใจความว่าใคร ทำอะไร แก่ใคร นั้น ถ้าจะขยายข้อความ ให้ผู้อ่านรู้รายละเอียดชัดเจน อาจทำได้โดย เพิ่มส่วนขยายทั้งภาคประธานและภาคแสดง เช่น

1. ประชาชนในหมู่บ้านชุดน้ำบาดาลร่วมกัน

2. แมวตัวสีดำกินปลาในตู้กับข้าวหมด

อาจแยกเป็นตารางให้ดูเข้าใจง่ายขึ้นดังนี้

ภาคประธาน		ภาคแสดง			
ประธาน	ขยายประธาน	กริยา	ขยายกริยา	กรรม	ขยายกรรม
1.ประชาชน 2.แมว	ในหมู่บ้าน ตัวสีดำ	ชุด กิน	ร่วมกัน หมด	บ่อ ปลา	น้ำบาดาล ในตู้กับข้าว

บัตรงาน

คำสั่ง ให้นักเรียนเติมส่วนของคำที่ขาดหายไปให้เป็นคำที่มีความหมาย โดยกำหนดเวลาให้ 2 นาที

1. โ-ยก-ยก	6. โ-วก-เว-ก
2. มห-กา-	7. ป-า-ะ-ด
3. เ-นง-น	8. ห้-เ-าะ-า
4. เล้-ลี้-	9. เ-น-ว
5. ล้-จ-	10. ห-น-ไ-

บัตรงาน

ตอนที่ 1 ให้เวลาทำกิจกรรมนี้ 3 นาที

คำสั่ง จงเขียนเครื่องหมาย / หน้าข้อความที่เป็นประโยคและ x หน้าข้อความที่ไม่เป็นประโยค (วลี)

-1. ลับประดศรีราชา
-2. เล็กๆ น้อยๆ
-3. ดอกไม้บานยามเช้า
-4. โปรดรักษาความสะอาด
-5. ไม้กระดานหัก
-6. ผ้าผ่า
-7. ชุนช้างแห่งเมืองสุพรรณบุรี
-8. ควันลอยสูง
-9. หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1
-10. กระเป๋เครื่องสำอางเพ็ช
-11. เลื้อยสี่เหลี่อง
-12. จ้อย ได้รับของขวัญวันเกิด
-13. ท่าน คือ คุณปู่ของฉัน
-14. ฉันซื้อกางเกงสีเทา
-15. เกิดไฟไหม้ที่หมู่บ้านนี้
-16. เดินเหยาะๆ
-17. คุณแม่ไปตลาด
-18. กลั้วงักต
-19. ดอกกุหลาบบานสะพรั่ง
-20. เปิดชั่วคราว

ตอนที่ 2 ให้เวลาทำกิจกรรมนี้ 3 นาที

คำสั่ง จงแยกส่วนต่างๆ ของประโยคต่อไปนี้ในตาราง

1. นักท่องเที่ยวต่างชาติชอบเชียงใหม่มาก
2. สมปองน้องชายสมชายทำข้อสอบภาษาอังกฤษไม่ได้
3. นายแพทย์คนนั้นรักษาคณไ้โรคมะเร็งอย่างรีบด่วน
4. น้องต๋มน้ำส้มในแก้วหมดแล้ว
5. น้องของผมเล่นปิงปองเก่ง
6. รถติด
7. ชาวนาปลูกข้าวในฤดูฝน
8. บ้านนี้มีคนน้อย
9. เด็กคนนั้นต้มน้ำร้อน
10. เธอเก็บของเล่นเก่า ๆ อย่างทะนุถนอม

ข้อ	ภาคประธาน		ภาคแสดง			
	ประธาน	ขยายประธาน	กริยา	ขยายกริยา	กรรม	ขยายกรรม
1.						
2.						
3.						
4.						
5.						
6.						
7.						
8.						
9.						
10.						

บัตรเฉลย

ตอนที่ 1

1. x 2. x 3. / 4. / 5. /
 6. / 7. x 8. / 9. / 10. x
 11. x 12. / 13. / 14. / 15. /
 16. x 17. / 18. x 19. / 20. x

ตอนที่ 2

ข้อ	ภาคประธาน		ภาคแสดง			
	ประธาน	ขยายประธาน	กริยา	ขยายกริยา	กรรม	ขยายกรรม
1.	นักท่องเที่ยวนักท่องเที่ยว	ต่างชาติ	ชอบ	มาก	เชียงใหม่	-
2.	สมปอง	น้องสมชาย	ทำ	ไม่ได้	ข้อสอบ	ภาษาอังกฤษ
3.	นายแพทย์	คนนั้น	รักษา	อย่างรีบด่วน	คนไข้	โรคมะเร็ง
4.	น้อง	-	ดื่ม	หมดแล้ว	น้ำส้ม	ในแก้ว
5.	น้อง	ของผม	เล่น	เก่ง	ปิงปอง	-
6.	รถ	-	ติด	-	-	-
7.	ชาวนา	-	ปลูก	ในฤดูฝน	ข้าว	-
8.	บ้าน	นี้	มี	น้อย	คน	-
9.	เด็ก	คนนั้น	ดื่ม	-	น้ำ	ร้อน
10.	เธอ	-	เก็บ	อย่างทะนุถนอม	ของเล่น	เก่า ๆ

แผนการสอนโดยใช้เทคนิคเพื่อนช่วยเพื่อน

แผนการสอนที่ 13

ความคิดรวบยอด

การเรียนรู้เรื่องของประโยค เพื่อให้ใช้ภาษาในการสื่อสาร ได้ดีและถูกต้อง การรู้จักคำวางตำแหน่งของคำในประโยคได้ถูกต้องนั้นเป็นพื้นฐานความรู้ และทักษะการอ่านที่มีผลดีต่อการรับรู้ความรู้ใหม่และฝึกทักษะใหม่

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

เมื่อกำหนดบทเรียนให้ นักเรียนสามารถ

1. บอกส่วนประกอบของประโยคได้
2. แยกส่วนประกอบของประโยคที่กำหนดให้ได้
3. แต่งประโยคตามที่กำหนดให้ได้

เนื้อหา

ประโยค

ประโยค คือ ข้อความที่เกิดจากการนำคำหรือกลุ่มคำมาเรียงต่อกันแล้ว ให้ความหมายชัดเจน ว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร ฯลฯ

ประโยคประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ภาคประธาน และภาคแสดง

ภาคประธาน คือ ส่วนที่แสดงให้รู้ว่าใคร หรืออะไร ที่เป็นผู้แสดงการกระทำในประโยคนั้น ๆ ส่วนมากจึงเป็นคำนามหรือสรรพนาม

ภาคแสดง คือ ส่วนที่แสดงอาการกระทำของประธาน ว่าแสดงกริยาที่ไม่ต้องการคำที่ทำหน้าที่กริยาเป็นคำกริยา ในภาคแสดงนี้ใช้กริยา 2 ชนิด คือ อกรรมกริยา คือ กริยาที่ไม่ต้องการกรรม กริยานี้จะทำให้ประโยคนั้นเป็น 2 ส่วน และสกรรมกริยา คือ กริยาที่ต้องการกรรมมารับข้างท้ายจึงจะได้ใจความสมบูรณ์ กริยานี้จะทำให้รูปประโยคนั้นเป็นประโยค 3 ส่วน

ประโยคสองส่วน ประกอบด้วย ส่วนที่เป็นบทประธานหรือผู้กระทำ และส่วนที่เป็นบทกริยาหรืออาการกระทำเท่านั้น ก็ทำให้ประโยคนั้นมีความหมายหรือได้ใจความสมบูรณ์แล้ว เช่น นกบิน

ประโยคสามส่วน ประกอบด้วยส่วน 3 ส่วน คือส่วนที่เป็นบทประธาน หรือผู้กระทำ บทกริยาหรืออาการกระทำและบทกรรมหรือผู้รับกรรมกระทำ เพราะคำกริยาเมื่อ

แสดงการกระทำของ ประชานในประโยคแล้ว ยังได้ใจความไม่สมบูรณ์จำเป็นต้องมีกรรมมารับ
จึงจะได้ใจความสมบูรณ์ เช่น - แมวกินปลาอย่าง , - นักเรียนเตะฟุตบอล

ส่วนประกอบของประโยค อาจแยกให้เห็นชัดเจนได้ดังนี้

ประโยค	ภาคประธาน		ภาคแสดง			
	ประธาน	ขยายประธาน	กริยา	ขยายกริยา	กรรม	ขยายกรรม
ประโยค 2 ส่วน						
นกบิน	นก	-	บิน	-	-	-
นกตัวสีขาวบินสูงมาก	นก	ตัวสีขาว	บิน	สูงมาก	-	-
ประโยค 3 ส่วน						
แมวกินปลา	แมว	-	กิน	-	ปลา	
แมวสีเทากินปลาอย่าง อย่างเอร็ดอร่อย	แมว	สีเทา	กิน	อย่าง เอร็ดอร่อย	ปลา	อย่าง

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นเตรียมการและทบทวน

1. แบ่งนักเรียนออกเป็น 11 กลุ่ม กลุ่มละ 4 คน ตามที่ครูจัดคละไว้
2. ชี้แจงวิธีการประเมินผลแก่นักเรียน
3. ทบทวนเนื้อหาที่เรียนไปครั้งที่แล้ว โดยให้นักเรียนเล่นเกม

"สลับร่างสร้างประโยค" ซึ่งมีวิธีการดังนี้

3.1 ครึ่งเขียนคำหรือกลุ่มคำลงในบัตรคำที่ติดกับแถบคาดศีรษะซึ่งทำด้วยหนังสือพิมพ์ เพื่อนำมาเล่นเกมสร้างประโยคดังนี้

เด็ก	คน	การ์ตูน	นั้น	ชาย	อ้วน
กำลัง	หนังสือ	กำลัง	หนังสือ	อ่าน	

3.2 ให้นักเรียนเลือกตัวแทนออกมาเล่นเกมกลุ่มละ 1 คน

3.3 ครูให้แต่ละคนนำแถบบัตรคำที่เตรียมไว้คาดศีรษะตนเองแล้วยื่นเข้าแถวหน้ากระดานให้เพื่อนอ่านคำทั้งหมดซึ่งบัตรคำจะสลับที่กันอ่านแล้วจับใจความให้ได้

3.4 ครูให้นักเรียนที่ออกเล่นเกมแต่ละคนสลับที่กันเพื่อเรียงให้เป็นประโยคแล้วอ่านได้ใจความในเวลา 1 นาที ดังนี้ "เด็กอ้วนคนนั้นกำลังอ่านหนังสือการ์ตูน"

จากกิจกรรม นักเรียนจะได้ทราบเกี่ยวกับกลุ่มคำซึ่งเป็นส่วนประกอบของประโยค

ขั้นเสนอทบทวนใหม่

1. ครูแจกบัตรเนื้อหาให้นักเรียนทุกกลุ่มศึกษา ส่วนประกอบของประโยคคือ ภาคประธานและภาคแสดง และสังเกตภาคแสดงว่า กริยาชนิดใดที่ทำให้เป็นประโยค 2 ส่วน และประโยค 3 ส่วน ภายใน 2 นาที แล้วให้นักเรียนในกลุ่มช่วยกันตั้งคำถาม ถามเกี่ยวกับเนื้อหาที่ศึกษา กลุ่มละ 2 คำถาม ให้เวลาคิด 1 นาที

2. ให้นักเรียนเล่นเกมถาม-ตอบ จากคำถามที่คิดไว้ ซึ่งมีวิธีการดังนี้

2.1 คำถามที่จะใช้เล่นเกม 1 คำถามห้ามซ้ำกับกลุ่มอื่นถ้าซ้ำให้คิดใหม่

2.2 การเล่นเกม กลุ่มที่ถูกกลุ่มจะเริ่มเป็นฝ่ายถาม ก่อนที่จะถามต้องระบุกลุ่มที่จะเป็นฝ่ายตอบก่อน แล้วให้เวียนสลับกันถามตอบจนครบทุกกลุ่ม โดยห้ามซ้ำกลุ่มเดิมและห้ามใช้คำถามซ้ำกันเช่น กลุ่มที่ 1 ถาม กลุ่มที่ 2 กลุ่มที่ 2 ตอบ กลุ่มที่ 2 เป็นฝ่ายถาม ถาม กลุ่มที่ 3 กลุ่มที่ 3 ตอบ แล้วกลุ่มที่ 3 เป็นฝ่ายถาม เรียงกันไปเรื่อย ๆ จนครบ 11 กลุ่ม

2.3 การให้คะแนนฝ่ายตั้งคำถามจะได้คะแนนครั้งละ 2 คะแนน ฝ่ายตอบคำถามจะได้คะแนนครั้งละ 3 คะแนน

3. ครูให้นักเรียนเล่นเกม "สลับร่างสร้างประโยค" เพื่อซ้ำเนื้อหาในกิจกรรมที่ 1-4 ซึ่งมีวิธีการดังนี้

3.1 ครูเตรียมแถบบัตรคำ (คล้ายกับขั้นเตรียมการและทบทวน) กับแถบกระดาษคาดศีรษะ ให้กลุ่มละ 4 บัตรคำ ซึ่งจะรวมกันเป็นประโยค ดังนี้

กลุ่มที่ 1	ชู	ใจ	ร้อง	ให้
กลุ่มที่ 2	นักเรียน	เล่น	ฟุตบอล	
กลุ่มที่ 3	นัด	ยิง	ผู้	ร้าย
กลุ่มที่ 4	กลุ่ม	สี่	หัว	เราะ
กลุ่มที่ 5	กลุ่ม	ห้า	ญ	พื้น
กลุ่มที่ 6	กลุ่ม	หก	ว่า	น้ำ
กลุ่มที่ 7	กลุ่ม	เจ็ด	ตี	เปิด
กลุ่มที่ 8	รถ	ชน	ต้น	ไม้
กลุ่มที่ 9	กลุ่ม	เก้า	เล่น	เกม
กลุ่มที่ 10	กลุ่ม	สิบ	กิน	ข้าว
กลุ่มที่ 11	กลุ่ม	สิบ	เอ็ด	นอน

3.2 ครูแจกบัตรคำให้นักเรียนแต่ละคนในกลุ่มคนละ 1 บัตรคำ ให้อ่าน และจำไว้ก่อนนำไปคาดศรีษะตนเอง

3.3 ถ้าครูสุ่มกลุ่มใดให้กลุ่มนั้นยืนเข้าแถวหันหน้าเข้าหาเพื่อน

3.4 เมื่อครูให้สัญญาณทุกคนในกลุ่มสลับที่กันเพื่อเรียงบัตรคำให้เป็น ประโยคและให้แต่ละคนอ่านคำของตนเองต่อกันโดยเริ่มจากคนที่ 1 ก่อนซึ่งจะยืนอยู่ทางขวามือ

3.5 ถ้าเรียงประโยคถูกได้ 2 คะแนนและตอบได้ว่ากลุ่มตนได้ประโยค 2 ส่วน หรือ ประโยค 3 ส่วน ประกอบด้วยส่วนใด (ประธาน กริยา กรรม) จะได้คะแนนเพิ่ม อีก 2 คะแนน

4. ครูชี้แจงวิธีการเล่นเกมให้เข้าใจกันทุกคนในแต่ละกลุ่มเล่นเกมอย่างรวดเร็ว โดยครูจะเป็นผู้เร่งเวลาและกำหนดเวลาให้กลุ่มละ 1 นาที

5. ครูให้นักเรียนทุกคนในกลุ่มช่วยกันแต่งประโยค 2 ส่วนและประโยค 3 ส่วน ให้ได้มากที่สุดโดยกำหนดเวลาให้ 1 นาที เมื่อหมดเวลาให้แต่ละกลุ่มอ่านให้เพื่อนฟัง แต่งประโยค ได้ถูกต้องจะได้คะแนนประโยคละ 2 คะแนน

6. ครูให้นักเรียนอ่านในใจท้ายแบบฝึกหัดเรียนบทที่ 19 ข้อ 3 และสังเกต การแยกส่วนสำคัญของประโยคและส่วนขยายของประโยคให้เวลา 2 นาที แล้วแจกบัตรงานให้นักเรียนทุกคนได้ศึกษาเรื่องการแยกส่วนของประโยคโดยมีตารางแยกส่วนประกอบของประโยคจาก

ตัวอย่างแล้วให้นักเรียนช่วยกันทำกิจกรรมตามคำสั่งในบัตรงานดังนี้

6.1 ศึกษาตารางจากบัตรงานเรื่องการแยกส่วนประกอบของ
ประโยคหากกลุ่มใดไม่เข้าใจครูช่วยชี้แนะ

6.2 ให้แยกส่วนประกอบของประโยคลงในตารางที่กำหนดในบัตรงาน

7. ให้แต่ละกลุ่มตรวจ ผลงานจากบัตรเฉลยที่แจกให้ และให้รวมคะแนนส่งครู

ขั้นสรุป

1. ฝึกทักษะทบทวน

ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มสรุปทบทวนเนื้อหาในกิจกรรมขั้นเสนอทบทวนใหม่

ข้อ 1-9 โดยให้นักเรียนที่เข้าใจเป็นผู้ช่วยเพื่อน

2. สรุปผลงาน

ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดที่ครูกำหนด แล้วให้หัวหน้ารวบรวมงานของเพื่อน
ในกลุ่มส่งครู ครูตรวจแล้วนำคะแนนของกลุ่มรวมกับคะแนนในกิจกรรมทั้งหมด กลุ่มใดได้คะแนน
มากที่สุดนำชื่อนักเรียนในกลุ่มขึ้นบอร์ดที่เตรียมไว้

ขั้นวัดผล

1. สังเกต

- การเข้าร่วมกิจกรรม
- การตอบคำถาม
- การทำงานกลุ่ม

2. ให้ทำแบบฝึกหัด

2.1 แบบฝึกหัดที่ 13

2.2 ให้ทำแบบฝึกหัดที่ 19 ข้อ 3.2 ในแบบฝึกหัดภาษาไทย ชั้น ป.5

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

การประเมินผล

ประเมินผลเป็นรายบุคคลและดูคะแนนรวมทั้งกลุ่ม คือคะแนนเฉลี่ยของ
กลุ่มเป็นเกณฑ์ในการตัดสิน

สื่อการเรียนการสอน

1. หนังสือเรียนภาษาไทย ชั้นป.5 เล่ม 2 กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ
2. แบบฝึกหัดภาษาไทย ชั้น ป.5 กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

3. อุปกรณ์

- 3.1 แถบบัตรคำในชั้นเตรียมการและทบทวน จำนวน 11 ชุด
- 3.2 แถบบัตรคำในชั้นเสนอทบทวนใหม่กิจกรรมข้อ 5 จำนวน 44 บัตรคำ
- 3.3 บัตรเนื้อหา จำนวน 11 ชุด (กิจกรรมข้อ 2)
- 3.4 บัตรงาน จำนวน 11 ชุด
- 3.5 บัตรเฉลย จำนวน 11 ชุด

บัตรเนื้อหา

ประโยค

ประโยค คือ ข้อความที่เกิดจากการนำคำหรือกลุ่มคำมาเรียงต่อกันแล้ว ให้ความหมายชัดเจน ว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร ฯลฯ

ประโยคประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ภาคประธาน และภาคแสดง

ภาคประธาน คือ ส่วนที่แสดงให้รู้ว่าใคร หรืออะไร ที่เป็นผู้แสดงการกระทำในประโยคนั้น ๆ ส่วนมากจึงเป็นคำนามหรือสรรพนาม

ภาคแสดง คือ ส่วนที่แสดงอาการกระทำของประธาน ว่าแสดงกริยาที่ไม่ต้องการคำที่ทำหน้าที่กริยาเป็นคำกริยา ในภาคแสดงนี้ใช้กริยา 2 ชนิด คือ อกรรมกริยา คือ กริยาที่ไม่ต้องการกรรม กริยานี้จะทำให้ประโยคนั้นเป็น 2 ส่วน และสกรรมกริยา คือ กริยาที่ต้องการกรรมมารับข้างท้ายจึงจะได้ใจความสมบูรณ์ กริยานี้จะทำให้รูปประโยคนั้นเป็นประโยค 3 ส่วน

ประโยคสองส่วน ประกอบด้วย ส่วนที่เป็นบทประธานหรือผู้กระทำ และส่วนที่เป็นบทกริยาหรืออาการกระทำเท่านั้น ก็ทำให้ประโยคนั้นมีความหมายหรือได้ใจความสมบูรณ์แล้วเช่น นกบิน

ประโยคสามส่วน ประกอบด้วยส่วน 3 ส่วน คือส่วนที่เป็นบทประธานหรือผู้กระทำ บทกริยาหรืออาการกระทำและบทกรรมหรือผู้รับกรรมกระทำ เพราะคำกริยาเมื่อแสดงอาการกระทำของ ประธานในประโยคแล้ว ยังได้ใจความไม่สมบูรณ์จำเป็นต้องมีกรรมมารับ จึงจะได้ใจความสมบูรณ์ เช่น - แมวกินปลาอย่าง , - นักเรียนเตะฟุตบอล

ส่วนประกอบของประโยค อาจแยกให้เห็นชัดเจนได้ดังนี้

ประโยค	ภาคประธาน		ภาคแสดง			
	ประธาน	ขยายประธาน	กริยา	ขยายกริยา	กรรม	ขยายกรรม
ประโยค 2 ส่วน						
นกบิน	นก	-	บิน	-	-	-
นกตัวสีขาวบินสูงมาก	นก	ตัวสีขาว	บิน	สูงมาก	-	-
ประโยค 3 ส่วน						
แมวกินปลา	แมว	-	กิน	-	ปลา	
แมวสีเทา กินปลาอย่าง อย่างเอร็ดอร่อย	แมว	สีเทา	กิน	อย่าง เอร็ดอร่อย	ปลา	อย่าง

บัตรงาน

คำสั่ง ให้นักเรียนทำความเข้าใจเรื่องการแยกส่วนประกอบของประโยคที่มีส่วนขยายเพิ่มขึ้นทั้งในภาคประธานและภาคแสดง แล้วให้นักเรียนแยกส่วนประกอบของประโยคที่กำหนดให้ภายในเวลา 3 นาที

ตารางแยกส่วนประกอบของประโยค

ประโยค	ภาคประธาน		ภาคแสดง			
	ประธาน	ขยายประธาน	กริยา	ขยายกริยา	กรรม	ขยายกรรม
1. นกตัวสีขาวบินสูงมาก	นก	ตัวสีขาว	บิน	สูงมาก	-	-
2. แมวสีเทากินปลาอย่างเอร็ดอร่อย						
3. พี่ของฉันกินข้าวจุมาก						
4. นักเรียนทุกคนทำการบ้านวิชาภาษาไทยอย่างรอบคอบ						
5. นักเรียนชายเตะฟุตบอลในสนามหญ้า						
6. นักเรียนหญิงอ่านหนังสือการ์ตูนในห้องสมุด						

บัตรเฉลย

คำสั่ง ให้นักเรียนทำความเข้าใจเรื่องการแยกส่วนประกอบของประโยคที่มีส่วนขยายเพิ่มขึ้นทั้งในภาคประธานและภาคแสดง แล้วให้นักเรียนแยกส่วนประกอบของประโยคที่กำหนดให้ภายในเวลา 3 นาที

ตารางแยกส่วนประกอบของประโยค

ประโยค	ภาคประธาน		ภาคแสดง			
	ประธาน	ขยายประธาน	กริยา	ขยายกริยา	กรรม	ขยายกรรม
1. นกตัวสีขาวบินสูงมาก	นก	ตัวสีขาว	บิน	สูงมาก	-	-
2. แมวสีเทา กินปลาอย่าง อย่างเอร็ดอร่อย	แมว	สีเทา	กิน	อย่างเอร็ด อร่อย	ปลา	อย่าง
3. พี่ของฉันกินข้าวจุมาก	พี่	ของฉัน	กิน	จุมาก	ข้าว	-
4. นักเรียนทุกคนทำการ บ้านวิชาภาษาไทย อย่างรอบคอบ	นักเรียน	ทุกคน	ทำ	อย่างรอบ คอบ	การบ้าน	วิชาภาษา ไทย
5. นักเรียนชายเตะฟุตบอล ในสนามหญ้า	นักเรียน	ชาย	เตะ	ในสนาม หญ้า	ฟุตบอล	-
6. นักเรียนหญิงอ่านหนังสือ การ์ตูนในห้องสมุด	นักเรียน	หญิง	อ่าน	ห้องสมุด	หนังสือ	การ์ตูน

แผนการสอนโดยใช้เทคนิคเพื่อนช่วยเพื่อน

แผนการสอนที่ 14

ความคิดรวบยอด

การเรียนรู้เรื่องของประโยคเพื่อให้ใช้สื่อความหมายหรือสื่อสารได้ดีให้เข้าใจความหมายและเข้าใจความคิด อารมณ์หรือจุดประสงค์ของผู้พูด ผู้เขียนได้ถูกต้อง
จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

เมื่อกำหนดบทเรียนให้ นักเรียนสามารถ

1. บอกชนิดของประโยคที่กำหนดให้ได้
2. แต่งประโยคตามที่กำหนดให้ได้

เนื้อหา

รูปประโยค ตามเจตนาของผู้พูด แบ่งออกได้เป็น 4 ประเภท คือ

1. ประโยคบอกเล่า (ประโยคแจ้งให้ทราบ) คือประโยคที่ใช้บอกเล่าหรือแจ้งข้อความบางประการแก่ผู้ฟัง อาจเป็นประโยคสั้น ๆ หรือประโยคยาว ๆ ที่ซับซ้อน ถ้ามีเนื้อความปฏิเสธก็ต้องมีคำปฏิเสธ เช่น ไม่ มี อยู่ด้วย เช่น
 - นักเรียนบางคนชอบอ่านหนังสือ
 - ฝนตกหนักเมื่อวานนี้
 - ฉันไม่เคยอ่านหนังสือที่เขาเขียน
2. ประโยคถามให้ตอบ (ประโยคคำถาม) คือประโยคที่ผู้พูดใช้ถามข้อความบางประการ เพื่อให้ผู้ฟังตอบสิ่งที่ผู้พูดอยากรู้ มักมีคำ กี่ หรือ ไหน อะไร เมื่อไร อย่างไร ฯลฯ และถ้ามีเนื้อความปฏิเสธก็มีคำปฏิเสธอยู่ด้วย เช่น
 - เธอชอบอ่านหนังสือนวนิยายหรือ
 - ใครไม่ออกไปดูหนังบ้าง .
 - คุณจะไปไหน
3. ประโยคบอกให้ทำ (ประโยคคำสั่ง) คือ ประโยคที่ผู้พูด ใช้พูดเพื่อให้ผู้ฟังกระทำตามความต้องการ โดยใช้วิธีขอร้อง อ้อนวอน เชิญชวน บังคับ หรือออกคำสั่ง ฯลฯ เช่น
 - คุณออกไปเดี๋ยวนี้ (คำสั่ง)
 - โปรดช่วยกันรักษาความสะอาด (ขอร้อง)
4. ประโยคปฏิเสธ คือ ประโยคที่ผู้พูด ใช้พูดให้ผู้ฟังรับรู้ว่าการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรืออยากได้สิ่งใดสิ่งหนึ่ง ตามที่ผู้ฟังต้องการ เช่น

- ฉันไม่ไปกับเธอเด็ดขาด
- ผมไม่ต้องการหนังสือเล่มนี้

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นเตรียมการและทบทวน

1. แบ่งนักเรียนออกเป็น 11 กลุ่ม กลุ่มละ 4 คน ตามที่ครูจัดคละไว้
2. ชี้แจงวิธีการเรียนและวิธีประเมินผลแก่นักเรียน
3. ทบทวนเนื้อหาที่เรียนไปครั้งที่แล้วโดยให้นักเรียนแต่ละกลุ่มแข่งขันกันเรียงบัตรคำที่ครูแจกให้กลุ่มละ 1 ชุด ให้เป็นประโยคที่มีใจความสมบูรณ์ ดังนี้ "นักเรียนทุกกลุ่มทำข้อสอบวิชาภาษาไทยได้คะแนนดีมาก" แล้วให้บอกว่าบัตรคำแต่ละส่วนเป็นคำชนิดใด เช่น

ประธาน	ขยายประธาน	กริยา	ขยายกริยา	กรรม	ขยายกรรม
นักเรียน	ทุกกลุ่ม	ทำ	ได้คะแนนดีมาก	ข้อสอบ	วิชาภาษาไทย

กลุ่มใดเรียงบัตรคำเป็นประโยคถูกต้องจะได้ 5 คะแนน และถ้าบอกได้ว่าบัตรคำแต่ละส่วนเป็นคำชนิดใดจะได้ส่วนละ 2 คะแนน โดยตรวจจากแถบประโยคที่เฉลยติดไว้บนกระดานดำ

ขั้นเสนอบทเรียนใหม่

1. ครูแจกบัตรเนื้อหาเรื่องรูปประโยคให้นักเรียนทุกกลุ่มศึกษารายละเอียดโดยกำหนดเวลาให้ 3 นาที
2. ครูแจกบัตรงานให้นักเรียนทุกกลุ่มศึกษาและปฏิบัติตามคำสั่งในบัตรงาน โดยกำหนดเวลาให้ 5 นาที
3. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มแลกเปลี่ยนกันตรวจคำตอบจากบัตรเฉลยที่ครูแจกให้ทุกกลุ่ม พร้อมกับรวมคะแนน แล้วส่งคืนให้กลุ่มเดิมเพื่อ แก้ไขข้อบกพร่องให้เวลาตรวจ 2 นาที
4. ให้นักเรียนทุกกลุ่มอ่านแบบฝึกหัดท้ายบทเรียนที่ 19 ข้อ 5 แล้วให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม ทายลักษณะของประโยค โดยกำหนดเวลาให้ 5 นาที และชี้แจงขั้นตอนของการดำเนินกิจกรรมดังนี้

4.1 ครูติดแถบประโยคจำนวน 10 ชุด ไว้บนกระดานดำดังนี้

- เธอว่าวันนี้ฝนจะตกไหมจะ (ถามความเห็น)
- เขาไม่ได้ทำการบ้าน (ประโยคปฏิเสธ)
- ฉันไม่ฆ่าสัตว์เพราะฉันกลัวบาป (บอกเล่าที่แสดงเหตุผล)
- หนังสือเล่มนี้มีคุณค่าอ่าน (บอกเล่าเชิงแนะนำ)
- ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว (บอกเล่าเชิงสั่งสอน)

- วันนี้เขาไม่ได้มาโรงเรียน (ประโยคปฏิเสธ)
- ใครเอาสตางค์ของฉันไป (ถามด้วยความสงสัย)

4.2 ให้นักเรียนเขียนบอกลักษณะประโยคลงในกระดาษที่ครูแจกให้กลุ่ม

ละ 1 แผ่น ถ้าเขียนบอกลักษณะประโยคถูกต้องข้อละ 2 คะแนนหากตอบผิดได้ 0 คะแนน

5. ครูให้นักเรียนอ่านและสังเกตแถบประโยคที่ติดไว้บนกระดานดำ ดังนี้

ประโยคบอกเล่า : นักเรียนหญิงชอบอ่านหนังสือพิมพ์ทุกวัน

ประโยคปฏิเสธ : นักเรียนชายไม่ต้องการอ่านหนังสือพิมพ์

ประโยคคำถาม : ใครอ่านหนังสือพิมพ์ทุกวัน

6. ให้แต่ละกลุ่มแข่งขันการแต่งประโยคบอกเล่า ประโยคปฏิเสธและประโยคคำถาม ให้ได้มากที่สุดทั้งสามประโยค ในกระดาษที่ครูแจกให้ โดยกำหนดเวลาให้ 2 นาที

7. เมื่อหมดเวลาครูให้สัญญาณหมดเวลา แล้วให้แต่ละกลุ่มอ่านให้เพื่อนฟังพร้อมกับให้คะแนนประโยคที่แต่งถูกประโยคละ 2 คะแนน

ขั้นสรุป

1. ฝึกทักษะทบทวนโดยนักเรียน

ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มสรุปทบทวนเนื้อหาในชั้นเรียนมอบหมายใหม่กิจกรรมที่ 1-5 โดยให้นักเรียนที่เข้าใจเป็นผู้ช่วยเพื่อน

2. สรุปผลงาน

ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดที่ครูกำหนด แล้วให้หัวหน้ากลุ่มรวบรวมงานของเพื่อนในกลุ่มส่งครู ครูตรวจแล้วนำคะแนนของกลุ่มรวมกันกับคะแนนในกิจกรรมทั้งหมด กลุ่มใดได้คะแนนมากที่สุด นำชื่อนักเรียนในกลุ่มขึ้นบอร์ดที่เตรียมไว้

ขั้นวัดผล

1. สังเกตจาก

- การเข้าร่วมกิจกรรม
- การตอบคำถาม
- การทำงานกลุ่ม

2. ให้ทำแบบฝึกหัดที่ 14

การประเมินผล

ประเมินผลเป็นรายบุคคลและดูคะแนนรวมทั้งกลุ่ม ถือคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มเป็นเกณฑ์ในการตัดสิน

สื่อการเรียนการสอน

1. หนังสือเรียนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เล่ม 2 กรมวิชาการ
กระทรวงศึกษาธิการ

2. อุปกรณ์

- 2.1 บัตรคำ(ขั้นเตรียมการและทบทวน) จำนวน 11 ชุด ชุดละ 6 บัตร
- 2.2 บัตรเนื้อหา จำนวน 11 แผ่น
- 2.3 บัตรงาน(ขั้นเสนอทบทวนใหม่กิจกรรมข้อ 2) จำนวน 11 แผ่น
- 2.4 บัตรเฉลย(ขั้นเสนอทบทวนใหม่กิจกรรมข้อ 3) จำนวน 11 แผ่น
- 2.5 แถบประโยค(ขั้นเสนอทบทวนใหม่กิจกรรมข้อ 4) จำนวน 7 แผ่น
- 2.6 แถบประโยค (ขั้นเสนอทบทวนใหม่กิจกรรมข้อ 5) จำนวน 3 ชุด
- 2.7 กระดาษเปล่า จำนวน 11 แผ่น

บัตรเนื้อหา

รูปประโยค ตามเจตนาของผู้พูด แบ่งออกได้เป็น 4 ประเภท คือ

1. ประโยคบอกเล่า (ประโยคแจ้งให้ทราบ) คือประโยคที่ใช้บอกเล่าหรือแจ้งข้อความบางประการแก่ผู้ฟัง อาจเป็นประโยคสั้น ๆ หรือประโยคยาว ๆ ที่ซับซ้อน ถ้ามีเนื้อความปฏิเสธก็ต้องมีคำปฏิเสธ เช่น ไม่ มี อยู่ด้วย เช่น

- นักเรียนบางคนชอบอ่านหนังสือ
- ฝนตกหนักเมื่อวานนี้
- ฉันไม่เคยอ่านหนังสือที่เขาเขียน

2. ประโยคถามให้ตอบ (ประโยคคำถาม) คือประโยคที่ผู้พูดใช้ถามข้อความบางประการเพื่อให้ผู้ฟังตอบสิ่งที่ผู้พูดอยากรู้ มักมีคำ กี่ หรือ ไหน อะไร เมื่อไร อย่างไร ฯลฯ และถ้ามีเนื้อความปฏิเสธก็มีคำปฏิเสธอยู่ด้วย เช่น

- เธอชอบอ่านหนังสือนวนิยายหรือ
- ใครไม่ออกไปดูหนังบ้าง
- คุณจะไปไหน

3. ประโยคบอกให้ทำ (ประโยคคำสั่ง) คือ ประโยคที่ผู้พูด ใช้พูดเพื่อให้ผู้ฟังกระทำตามความต้องการ โดยใช้วิธีขอร้อง อ้อนวอน เชิญชวน บังคับ หรือออกคำสั่ง ฯลฯ เช่น

- คุณออกไปเดี๋ยวนี้ (คำสั่ง)
- โปรดช่วยกันรักษาความสะอาด (ขอร้อง)

4. ประโยคปฏิเสธ คือ ประโยคที่ผู้พูด ใช้พูดให้ผู้ฟังรับรู้ว่าไม่ต้องการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรืออยากได้สิ่งใดสิ่งหนึ่ง ตามที่ผู้ฟังต้องการ เช่น

- ฉันไม่ไปกับเธอเด็ดขาด
- ผมไม่ต้องการหนังสือเล่มนี้

บัตรงาน

คำสั่ง จงนำตัวอักษรหน้าคำตอบนี้ใส่ลงท้ายประโยคให้ถูกต้อง

- ก. ประโยคบอกเล่า
- ข. ประโยคปฏิเสธ
- ค. ประโยคคำสั่งและขอร้อง
- ง. ประโยคคำถาม

1. ทำไมน้ำจึงท่วม.....
2. เขาเป็นพระเอกยอดนิยม.....
3. วันนี้เด็ก ๆ ไม่ไปโรงเรียน.....
4. อัยมีพี่ชายที่แสนดี.....
5. กรุณาอย่าดูฉันอีกเลย.....
6. ฉันไม่ชอบภาพยนตร์เรื่องนี้.....
7. อิทธิบาท 4 คืออะไร.....
8. คุณครูเล่นกีฬาเก่งทุกอย่าง.....
9. ห้ามนอนตรงนี้.....
10. วันนี้คุณเต็มนมแล้วหรือยัง.....

บัตรเฉลย

1. ประโยคคำถาม	6. ประโยคปฏิเสธ
2. ประโยคบอกเล่า	7. ประโยคคำถาม
3. ประโยคปฏิเสธ	8. ประโยคบอกเล่า
4. ประโยคบอกเล่า	9. ประโยคคำสั่งและขอร้อง
5. ประโยคคำสั่งและขอร้อง	10. ประโยคคำถาม

แบบฝึกหัดที่ 14

คำสั่ง ให้นักเรียนเขียนประโยคต่อไปนี้อย่างละ 3 ประโยค

ประโยคบอกเล่า

1.....

2.....

3.....

ประโยคปฏิเสธ

1.....

2.....

3.....

ประโยคคำถาม

1.....

2.....

3.....

แผนการสอนโดยใช้เทคนิคเพื่อนช่วยเพื่อน

แผนการสอนที่ 15

ความคิดรวบยอด

การรู้จักคำและความหมายของคำในภาษาไทย เป็นพื้นฐานในการอ่านเขียน เข้าใจความหมายของการสื่อสารได้ จะช่วยให้ทักษะการอ่านในใจและการอ่านออกเสียง พัฒนา ขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ และการอ่านออกเสียงให้ผู้อื่นฟัง ผู้อ่านจำเป็นจะต้องสังเกตกริยาอาการของผู้ฟัง ไปด้วยเพื่อจะได้ปรับวิธีอ่านให้สื่อความหมายได้

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

เมื่อกำหนดบทเรียนให้ นักเรียนสามารถ

1. อ่าน เขียนและอธิบายความหมายของคำและกลุ่มคำได้
2. อ่านในใจตามเวลาที่กำหนดให้แล้วตอบคำถามและสรุปข้อคิดจากบทเรียนได้

เนื้อหา

- หนังสือเรียนบทเรียนบทที่ 20 (ตอนที่ 1) ตั้งแต่..."วันนี้นานี้กับปิติมีสีหน้า ไม่ค่อยสบายใจ...จนถึง...ประเทศชาติของเราก็ต้องการให้ประชาชนรักใคร่สามัคคีกัน เราจึง จะอยู่รอด"

คำใหม่ จำนวน 14 คำ คือ

บาดหมาง	หมายถึง	ขัดใจกัน
สัมฤทธิ์ผล	หมายถึง	ประสบความสำเร็จ
หุเบา	หมายถึง	เชื่อง่าย
ถากถาง	หมายถึง	พูดกระทบให้เจ็บใจ
ปากแข็ง	หมายถึง	ยืนคำเดิมไม่ยอมเปลี่ยน
หัวแข็ง	หมายถึง	ดื้อไม่ยอมทำตาม
ลดราวาศอก	หมายถึง	ยอมลงให้
ไซหุ	หมายถึง	แก่งทำเป็นไม่ได้ยิน
มือแข็ง	หมายถึง	ไม่ยอมไหว้ใครง่าย
ต้นสายปลายเหตุ	หมายถึง	เรื่องราวความเป็นมา
ร้าวราน	หมายถึง	แตกความสามัคคี
อำมาตย์	หมายถึง	ข้าราชการ ข้าเฝ้าที่ปรึกษา
ซัดเซพเนจร	หมายถึง	เร่ร่อนไม่อยู่เป็นที่
สวามิภักดิ์	หมายถึง	อ่อนน้อม

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นเตรียมการและทบทวน

1. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 4 คน ตามที่ครูจัดคละไว้
2. ชี้แจงวิธีเรียนและประเมินผลแก่นักเรียน
3. ทบทวนเนื้อหาที่เรียนไปครั้งที่แล้ว โดยให้นักเรียนแต่งประโยคบอกเล่า

ประโยคปฏิเสธ ประโยคคำถาม ตามฉลากที่จับได้กลุ่มละ 1 ประโยค โดยกำหนดเวลาให้ 1 นาที แล้วให้แต่ละกลุ่มอ่านให้เพื่อนฟัง กลุ่มใดแต่งประโยคได้ถูกต้องจะได้คะแนนสะสม 5 คะแนน

ขั้นเสนอบทเรียนใหม่

1. ให้นักเรียนเล่นเกม"เปิดบับบอกบับ"โดยกำหนดเวลา 5 นาที ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

- 1.1 ครูนำบัตรคำใหม่เสียบบัตรกระเป๋าด้านหน้าโดยหันหน้าเข้าหากระดานดำ

จำนวน 14 คำดังนี้

บาทหลวง	สัมฤทธิ์ผล	หุบเขา
ถากถาง	ปากแข็ง	หัวแข็ง
ลดราคาดอก	ไขหู	มือแข็ง
รื้อรื้อราน	อาม่าตย์	ขัดเซพเนจร
		ต้นสายปลายเหตุ
		สวามีภักดี

- 1.2 ครูเป็นผู้เปิดบัตรคำทีละคำให้นักเรียนแข่งขันกันบอกความหมายโดยใช้หนังสือเรียนภาษาไทยชั้น ป.5 เล่ม 2 เปิดหาความหมายของคำใหม่ที่กำหนดให้ จากประมวลคำศัพท์ท้ายเล่มในเวลา 30 วินาที

- 1.3 ให้ยกมือและบอกความหมายพร้อมกันในเวลาที่กำหนดจึงจะได้คะแนน คำละ 2 คะแนน เมื่อบอกความหมายได้ถูกต้อง

2. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเล่นเกมมาตามนัด ใ้คำโดยกำหนดเวลาให้ 7 นาที

ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

- 2.1 ครูให้ตัวแทนแต่ละกลุ่มออกมาจับฉลากหยิบบัตรคำกลุ่มละ 1 บัตรโดยไม่ให้กลุ่มอื่นทราบ แล้วนำกลับไปให้เพื่อนในกลุ่มตนทราบ

- 2.2 ให้แต่ละกลุ่มช่วยกันคิดวิธีการใบ้คำเงิบๆ อย่าให้กลุ่มอื่นทราบ

- 2.3 ครูจะเป็นผู้สุ่มกลุ่มที่จะใบ้คำ แล้วส่งตัวแทนออกมาใบ้คำ 1 คน

- 2.4 กลุ่มที่เหลือจะเป็นผู้ทายคำ ถ้าทายถูกกลุ่มที่ทายคำจะได้คะแนน

คำละ 2 คะแนน ผู้ใบ้คำจะได้ 2 คะแนน

- 2.5 ผู้ใบ้คำจะใบ้คำที่อยู่ในบัตรคำที่กลุ่มตนหยิบได้ จะพูดหรืออธิบายให้ผู้

ทายคำเข้าใจความหมายของคำที่กำหนดให้ ห้ามพูดคำที่กำหนดให้โดยเด็ดขาด ทำเช่นนั้นจนครบทุกกลุ่ม

3. เมื่อชี้แจงกติกาการเล่นแล้วจึงให้นักเรียนทุกกลุ่มเริ่มแข่งขันเกม ตามที่ชี้แจงไว้ โดยกำหนดให้ใบคำและทายคำ คำละ 30 วินาที

4. ครูแจกบัตรคำถามและกระดาษคำตอบให้นักเรียนทุกกลุ่มได้ศึกษาแล้วค้นหาคำตอบจากเนื้อเรื่องโดยให้นักเรียนอ่านในใจบทเรียนบทที่ 20 (ตอนที่ 1) ตั้งแต่"วันนั้นมาฉันกับปิติ มีสีหน้าไม่ค่อยสบายใจ...จนถึง...ประเทศชาติของเราที่ต้องการให้ประชาชนรักใคร่สามัคคีกัน เราจึงอยู่รอด" และทำแบบฝึกข้อ 3 โดยกำหนดเวลาให้ 5 นาที และทำกิจกรรมต่อไป

4.1 ชี้ดเส้นใต้คำใหม่ที่เราอ่านพบจากเนื้อเรื่องที่กำหนด

4.2 ตอบคำถามจากเนื้อเรื่องที่กำหนดไว้ในบัตรคำถาม 10 ข้อ

5. ให้แต่ละกลุ่มตรวจให้คะแนนการตอบคำถามจากบัตรเฉลยที่แจกให้ทุกกลุ่ม แล้วแก้ไขข้อผิดพลาดก่อนนำส่งครู ให้เวลาในการตรวจและแก้ไข 7 นาที

ขั้นสรุป

1. ผูกทักษะบททวนโดยนักเรียน

ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มสรุปบททวนเนื้อหาในชั้นเสนอบทเรียนใหม่กิจกรรมข้อ 1-4 โดยให้นักเรียนที่เข้าใจเป็นผู้ช่วยเพื่อน

2. สรุปผลงาน

ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดที่ครูกำหนด แล้วให้หัวหน้ากลุ่มรวบรวมงานของเพื่อนในกลุ่มส่งครู กลุ่มใดได้คะแนนมากที่สุด นำชื่อนักเรียนในกลุ่มชั้นบอร์ดที่เตรียมไว้

ขั้นวัดผล

1. สังเกตจาก

- การเข้าร่วมกิจกรรม
- การถามตอบ
- การทำงานกลุ่ม

2. ให้ทำแบบฝึกหัดที่ 20 ข้อ 2.2, 2.4 และ 3.2 ในแบบฝึกหัดภาษาไทย

ชั้นป.5 กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

การประเมินผล

ประเมินผลเป็นรายบุคคลและดูคะแนนรวมของกลุ่ม ถือคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มเป็นเกณฑ์ในการตัดสิน

สื่อการเรียนการสอน

1. หนังสือเรียนภาษาไทยชั้นป.5 เล่ม 2 กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ
2. แบบฝึกหัดภาษาไทยชั้นป.5 กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ
3. อุปกรณ์

3.1 ฉลากที่เขียนข้อความว่า ประโยคบอกเล่า ประโยคปฏิเสธ

ประโยคคำถาม จำนวน 11 ใบ

3.2 บัตรคำ จำนวน 14 บัตร

3.3 บัตรคำถามจำนวน 11 ชุด

3.4 กระดาษคำตอบ จำนวน 11 แผ่น

3.5 บัตรเฉลย จำนวน 11 แผ่น

3.6 กระดาษผนัง

บัตรคำถาม

คำสั่ง

จงตอบคำถามจากเนื้อเรื่อง โดยการเขียนคำตอบลงในกระดาษคำตอบที่แจกให้ ภายในเวลา 5 นาที

1. อะไรเป็นสาเหตุให้นักเรียนชั้นป.5/1 กับ ป.5/2 บาทหมางใจกัน?
2. แปลงเกษตรของชั้นไหนเจริญงอกงามกว่าชั้นอื่น ๆ?
3. นักเรียนชั้นป.5/1 ส่วนใหญ่มีความโกรธแค้นเพราะอะไร?
4. ทำไมเพื่อนคนหนึ่งจึงมีความเห็นว่าชั้นป.5/2 เป็นผู้กลั่นแกล้ง ?
5. อะไรเป็นสาเหตุให้ครูใหญ่เรียกประชุมนักเรียนทั้งสองห้อง ?
6. ทำไมพระเจ้าอชาตศัตรูจึงปราบกษัตริย์ลิจฉวีไม่ได้ในตอนแรก ?
7. ใครเป็นคนคิดอุบายให้กษัตริย์ลิจฉวีแตกความสามัคคี?
8. ทำไมกษัตริย์ลิจฉวีจึงเชื่อวสันตการพราหมณ์ว่าหนีจากกรุงราชคฤห์จริง?
9. กษัตริย์ลิจฉวีรับวสันตการพราหมณ์ไว้ทำอะไร ?
10. ทำไมครูใหญ่จึงเล่าเรื่องนี้ให้นักเรียนทั้งสองห้องฟัง

บัตรเฉลย

1. แปลงเกษตร	6. ยึดหลักอุปทานิยธรรม	7 ในการปกครอง
2. ป.5/1	7. วสันตการพราหมณ์	
3. พืชพันธุ์และดอกไม้ถูกทำลาย	8. มีคบาตแผลและถูกโกนศีรษะ	
4. แปลงอยู่ติดกันพืชของเขางามเป็นรอง	9. สอนศิลปวิทยาแก่ราชบุตร	
5. ทะเลาะกันและไม่เคารพครู	10. อยากให้มีความสามัคคีกัน	
- ประจำชั้น ป.5/2

แผนการสอนโดยใช้เทคนิคเพื่อนช่วยเพื่อน

แผนการสอนที่ 16

ความคิดรวบยอด

การเรียนรู้คำและความหมายของคำในภาษาไทย เป็นพื้นฐานในการอ่านและการเขียนซึ่งเป็นเครื่องมือในการสื่อสารที่ช่วยให้การอ่านในใจพัฒนาได้เร็วและมีประสิทธิภาพ
จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

เมื่อกำหนดบทเรียนให้ นักเรียนสามารถ

1. อ่านเขียนและอธิบายความหมายของคำและกลุ่มคำได้
2. อ่านในใจตามเวลาที่กำหนดให้แล้วตอบคำถามและสรุปข้อคิดจากบทเรียนได้
3. อ่านและเขียนคำที่ใช้ ศ ษ ตามที่กำหนดให้ได้

เนื้อหา

-หนังสือเรียนบทเรียนบทที่ 20 (ตอนที่ 2) ตั้งแต่ "พอเลิกประชุม...จนถึง...

ยึดถือ ปฏิบัติต่อไปอย่างไม่เสื่อมคลาย

-คำใหม่ 7 คำคือ

ศิลปวิทยา	หมายถึง	วิชาความรู้ต่างๆ
ระเนระนาด	หมายถึง	ลึ้มทับกัน
แก่นแก้ว	หมายถึง	ชุกชุมมาก เกกมะเหรก
วางใจ	หมายถึง	ไว้ใจ
ลงเอย	หมายถึง	สิ้นสุด จบลง
ประสบการณ์	หมายถึง	เรื่องที่ได้พบมา
ไพศาล	หมายถึง	กว้างขวาง

คำที่ใช้ ศ, ษ

หลักการใช้ ศ

1. ใช้กับคำไทยบางคำ เช่น ศอก ศก คิก ปราศ
2. ใช้กับคำสันสกฤต ซึ่งอยู่ข้างหน้าตัวอักษรต่อไปนี้เป็น จ ม ย น ว เช่น

พฤศจิกายน อัสเจอร์รี่ มัศยา อัสจรรย ปริศนา เทเวศร์ นิตวาส นิตวง อัศวิน

3. ใช้เขียนคำที่มาจากภาษาอื่น เช่น ออฟฟิศ ไอศกรีม ฝรั่งเศส กงสุล ฯลฯ

หลักการใช้ ษ

1. ใช้กับคำไทยบางคำ เช่น ดาษดิน ฝิดาษ กระดาษ

2. ใช้กับคำสันสกฤตซึ่งอยู่หน้าหรือหลังอักษรต่อไปนี้ คือ ฎ ฏ ฐ ฒ บ ย
ร ล เช่น กฤษฎา ประดิษฐ์ กฤษฎา อุษณีย์ บุษบา บุษยารัตน์ บุษราคม ลันนิฐฐาน พฤษภาคม
ทักษิณ อักษร วาษฏว ดุษณีภาพ ฯลฯ

3. ใช้เขียนในคำที่มาจากภาษาอื่น เช่น อังกฤษ

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นเตรียมการและทบทวน

1. แบ่งนักเรียนออกเป็น 11 กลุ่ม กลุ่มละ 4 คน ตามที่จัดคณะไว้
2. ชี้แจงวิธีการเขียนและวิธีประเมินผลแก่นักเรียน
3. ทบทวนเนื้อหาที่เรียนไปครั้งที่แล้วโดยให้นักเรียนแข่งขันกันเปิดหาความหมาย
ของคำใหม่จากประมวลคำศัพท์ท้ายเล่ม ซึ่งครูจะเป็นผู้กำหนดคำให้เปิดหาความหมายที่ละคำจนครบ
14 คำ กลุ่มใดตอบก่อนและตอบได้ถูกต้องพร้อมกันจึงจะได้คะแนนคำละ 2 คะแนน

ขั้นเสนอบทเรียนใหม่

1. ให้นักเรียนเล่นเกม "แข่งขันเร็ว" โดยกำหนดเวลา 3 นาที ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้
 - 1.1 ครูเตรียมบัตรคำใหม่ จำนวน 7 คำดังนี้
ศิลปวิทยา ระเนระนาด แก่นแก้ว วางใจ ลงเอย
ประสบการณ์ ไฟศาล
 - 1.2 ครูเป็นผู้เปิดบัตรคำทีละคำให้นักเรียนแข่งขันกันเขียนคำและคำใหม่ที่
กำหนดให้โดยดูความหมายจากประมวลคำศัพท์ท้ายเล่มในเวลา 30 วินาที
 - 1.3 ครูให้แต่ละกลุ่มอ่านคำและความหมายและให้คะแนนคำละ 3 คะแนน
ถ้าเขียนคำและความหมายได้ถูกต้อง
2. ครูแจกบัตรงานให้นักเรียนทุกกลุ่มช่วยกันคิดและทำกิจกรรมตามคำสั่งในบัตร
งานดังนี้ โดยกำหนดเวลาให้ 2 นาที
 - ให้นักเรียนเขียนคำที่กำหนดให้หน้าข้อที่มีความหมายตรงกับคำนั้น
3. ให้นักเรียนตรวจให้คะแนนโดยดูเฉลยจากบัตรเฉลยที่ครูแจกแล้วรวมคะแนน
ส่งครูพร้อมกับผลงาน
4. ให้นักเรียนอ่านในใจบทเรียนบทที่ 20 (ตอนที่ 2) ตั้งแต่ "พอเลิกประชุม
เล่าเรื่อง ย่น ๆ ย่อ ๆ ต่อกันแล้วให้กลุ่มถัดไปเล่าต่อจนจบเรื่อง โดยกำหนดเวลาให้ 10 นาที
5. ครูแจกบัตรงานให้นักเรียนทุกกลุ่ม และให้แต่ละกลุ่มทำกิจกรรมตามคำสั่ง
ในบัตรงาน โดยกำหนดเวลาให้ 3 นาที แล้วให้แต่ละกลุ่มอ่านให้เพื่อนฟัง

6. ครูแจกบัตรเนื้อหาเรื่องคำที่ใช้ ศ, ข ให้แต่ละกลุ่มศึกษาแล้วครูแจกบัตรงานให้นักเรียนทุกกลุ่มทำ

7. ครูให้สัญญาณเมื่อหมดเวลา

8. ให้นักเรียนทุกกลุ่มตรวจให้คะแนนโดยดูเฉลยจากบัตรเฉลยที่ครูแจกให้กลุ่มละ 1 แผ่น ถ้าตอบถูกให้ที่ละ 1 คะแนน ถ้าตอบผิดให้ 0 คะแนน และให้แก้ไขและรวมคะแนนก่อนนำผลงานส่งครู โดยกำหนดเวลาให้ 3 นาที

ขั้นสรุป

1. ฝึกทักษะบททวนโดยนักเรียน

ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันสรุปเนื้อหาในกิจกรรมขั้นเสนอทเรียนใหม่ ข้อที่ 1-7 โดยให้นักเรียนที่เข้าใจเป็นผู้ช่วยเพื่อน

2. สรุปผลงาน

ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดที่ครูกำหนด แล้วให้หัวหน้ากลุ่มรวบรวมงานของเพื่อนในกลุ่มส่งครู กลุ่มใดได้คะแนนมากที่สุด นำชื่อนักเรียนในกลุ่มขึ้นบอร์ดที่เตรียมไว้

ขั้นวัดผล

1. สังเกตจาก

- การเข้าร่วมกิจกรรม
- การตอบคำถาม
- การทำงานกลุ่ม

2. ให้ทำแบบฝึกหัดที่ 20 ข้อ 2.1, 3.1 ในแบบฝึกหัดภาษาไทยชั้นป.5
กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

การประเมินผล

ประเมินผลเป็นรายบุคคลและดูคะแนนรวมของกลุ่ม ถือคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มเป็นเกณฑ์ในการตัดสิน

สื่อการเรียนการสอน

1. หนังสือเรียนภาษาไทย ชั้น ป.5 เล่ม 2 กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ
2. แบบฝึกหัดภาษาไทย ชั้น ป.5 กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ
3. อุปกรณ์
 - 3.1 บัตรคำและจำนวน 7 ชุด และความหมาย
 - 3.2 บัตรงาน (กิจกรรมขั้นเสนอทเรียนที่ใหม่ ข้อ 2) จำนวน 11 ชุด

บัตรงาน (กิจกรรม ข้อ 5)

- คำสั่ง 1. กำหนดเวลาให้ทำกิจกรรมนี้ 3 นาที
2. ใช้เนื้อหาที่อ่านในกิจกรรมชั้นเสนอเรียนใหม่ข้อ 4 ทำกิจกรรมที่ 1
- กิจกรรมที่ 1 ให้นักเรียนเขียนวิจารณ์ข้อความต่อไปนี้

" ผู้ที่เกิดก่อน ผ่านชีวิตมาก่อน ต้องสงเคราะห์ผู้ที่เกิดตามมาภายหลังด้วยการถ่ายทอดความรู้ ความดีและประสบการณ์อันมีค่าทั้งปวง ด้วยความเมตตาเอ็นดูและด้วยความบริสุทธิ์ใจ"

หมายความว่า _____

กิจกรรมที่ 2 ให้เขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวละครต่อไปนี้

- 1) วัชการพราหมณ์ _____
-
- 2) กษัตริย์ลิจจวี _____
-
- 3) พระเจ้าอชาตศัตรู _____
-

บัตรงาน (กิจกรรม ข้อ 7)

คำสั่ง 1. ให้นักเรียนศึกษาเนื้อหาส่วนที่ 1 และทำกิจกรรมส่วนที่ 2
ส่วนที่ 1

คำที่ใช้ ศ, ข

หลักการใช้ ศ

1. ใช้กับคำไทยบางคำ เช่น คอก คก คัก ปราศ
2. ใช้กับคำสันสกฤต ซึ่งอยู่ข้างหน้าตัวอักษรต่อไปนี้เป็น จ ม ย น ว เช่น

อัศเจรีย์ มัคยา ปรีศนา พิศวาส พิศวง อัศวิน ฯลฯ

3. ใช้เขียนคำที่มาจากภาษาอื่น เช่น ออฟฟิศ ฝรั่งเศส ฯลฯ

หลักการใช้ ข

1. ใช้กับคำไทยบางคำ เช่น คาชั่น ผีตาช กระตาช
2. ใช้กับคำสันสกฤตซึ่งอยู่หน้าหรือหลังอักษรต่อไปนี้เป็น ฎ ฏ ฐ ฒ บ ย

ร ฤ เช่น กฤษฏา ประดิษฐ์ อุษณีย์ มุขบา ฯลฯ

3. ใช้เขียนคำที่มาจากภาษาอื่น เช่น อังกฤษ

ส่วนที่ 2 ให้ช่วยกันเติม ศ ข ลงในตารางให้คำนั้นได้ความหมายและถูกต้อง

ตัวอย่าง ไปรษณีย์

1. ประกา_	6. เกียรติย_	11. ประจักษ์_
2. ผีตา_	7. คา_ต้น	12. อั_เจรีย์
3. ภา_าไทย	8. รา_ฏร	13. อาเพ_
4. ประทุ_ร้าย	9. นิทร_การ	14. เช_ฐา
5. มั_ยา	10. พิ_วาส	15. อั_จรรย